

SLOVENSKI NAROD.

Na vsak dan s večer izvenredni nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo na vsa leta 25 K, na pol leta 13 K, na četrt leta 6 K 50 h, na en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 34 K, na pol leta 12 K, na četrt leta 6 K, na en mesec 2 K. Kder hodi sam ponj, plača na vsa leta 22 K, na pol leta 11 K, na četrt leta 5 K 50 h, na en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčije celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko plača leto 30 K. Na naročbo brez istodobne vpiljativne naročnine se ne osira. — Za omanila se plačuje od petdesetopne peti-vrste po 14 h, če se omanila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Depisi naj se izloče frankovati. — Recepti se ne vračajo. — Uredništvo in upravitelstvo je v Knafovih ulicah št. 3. — Upravitelstvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, omanila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 84.

Posamezne številke po 10 h.

Upravitelstva telefon št. 85.

VIII. kongres slovanskih časnikarjev v Ljubljani.

(Dolje.)

Včerajšnje zborovanje.

Predsednik gosp. Holecček je otvoril zborovanje ob 9. dopoldne. Najprej je prečital dole brzojavke iz Lvova, Dubrovnika, Belgrada, Zagreba (dr. Mazzura), Varaždina (dr. Magdića), Prage (dr. Groš) in drugih.

Delegat pl. Stahovič je sporočil, da je bil Miljakov namenjen priti na kongres, a v slučaju, da bo zadržan, je njemu naročil, naj izroči kongresu prisrčne pozdrave. (Burno odobravanje).

Nato se je prečitala v poljskem, češkem in ruskem jeziku resolucija g. pl. Stahoviča glede ustanovitve skupnega organa. Za resolucijo se je izrekla pri posebni konferenci snoči tozadevna komisija. Resolucija se glasi:

VIII. kongres slovanskih časnikarjev v Ljubljani smatra projekt g. Stahoviča kot praktičen in potreben za razvoj slovanske ideje, da se namreč osnuje za vse Slovane skupen časnikarski organ, ki bi v smislu sklepov praške konference gojil in jacił idejo slovanske vzajemnosti, slonečo na popolni ravnopravnosti in v nobenem oziru omejeni svobodi individualnega razvoja vseh slovanskih narodov.

Uvažujoč važnost te akcije se je kongres odločil, da se naj takoj prične s pripravljalnimi deli, da se uredniški projekt g. Stahoviča. V tem oziru kongres pozivlja časnikarje vseh slovanskih narodov, naj bi skrbeli, da bi postala ta stvar predmet javne diskusije po časopisu in da bi se o tem načrtu razpravljalo v »Zvezi slovanskih časnikarjev« v svrhu, da bi odbor v soglasju z društvi, združenimi v »zvezi« sestavil podoben projekt in ga predložil v rešitev prihodnjemu kongresu slovanskih časnikarjev.

Delegat pl. Stahovič (Rus) je prošil vse slovanske časnikarje, naj delujejo z vsemi silami, da bo slovanska ideja pridobila tal in se poglobila. Prepričan je, da je večina navzočih gostov prožeta te ideje.

Delegat g. Hejret (Čeh) je navedel, da imamo v vseh slovanskih jezikih liste, ki zastopajo vzajemne slovanske interese, tako »Slov. Prehled«, »Slawiański Swiat«, »Tržiški Lloyd«. Treba je le, da se ti listi pri-

merno razširijo ter se uredniki poglabijo v dejansko propagiranje slovanskih političnih in gospodarskih nalog. — G. Hovorka (Čeh) se je v daljšem izjavljanju izrekel proti ustanovitvi novega posebnega vse-slovanskega organa, temu je našteval, naj se preosnuje v ta namen v nemškem jeziku v Pragi izhajajoča »Politik« (»Union«). — G. pl. Stahovič je zagovarjal svojo resolucijo. — G. grof Bobrinski (Rus) naglašala, da bi bil vseslovanski organ velikega pomena, posebno za rusko časopisje, ki danes zajema svoje vesti največ iz Slovanom sovražnih časopisov. Tako skupno glasilu pa bi tudi največ pripomoglo k rusko-poljskemu zblizavanju. — G. Lasko-wicki (Poljak) je naglašal praktični pomen časnikarskih shodov. Slovanska ideja temelji na programu, ki smo ga včeraj sprejeli, namreč na popolni enakopravnosti. Predlagal je, naj se Stahovičeva resolucija izroči odboru, ki naj sporazumno z odborom za vseslovanski kongres stvar reši. Na ta način izpolnjena resolucija je bila nato soglasno sprejeta.

Sedanje stanje reforme tiskovnega zakona.

O stvari je poročal dr. Ant. Hajn. Poročilo pravi, da je Kobergerjeva vlada leta 1902. predložila poslanski zbornici načrt o popolnoma novem tiskovnem zakonu, a predloga čaka že 6 let na rešitev v odseku. Načrt obsega pet točk: 1. Odprava objektivnega postopanja; 2. odprava prepovedi proste kolportaje; 3. konfiskacijsko postopanje; 4. vprašanje kompetence pri tiskovnih delikih zaradi razžaljenja časti in 5. glede začasne konfiskacije. Izmed teh petih točk je tiskovni odsek do sedaj rešil tri, namreč glede proste kolportaje, konfiskacijskega postopanja in glede sodne kompetence. Svoboda kolportaje se v novi reviziji zahteva v širšem obsegu, kakor sta ji napovedala vlada in stari tiskovni odbor. Novi tiskovni odbor se je pri podrobnem glasovanju v marsikaterih točkah zedinil. Neupravičenim popravkom se bodo stavile meje. Takozvani uradni popravki se ne bodo morali natisniti brez opazk. Tudi se bo smel popravek zavrniti, ako urednik more dokazati njegovo neupravičenost. Ob koncu temeljito sestavljene referata je prečital g. Miškovsky (Čeh) sledečo resolucijo: Shod slovanskih časnikarjev s hvalečnostjo sprejema poročilo o ugodnem stanju vprašanja svobodne kolportaje v tiskovnem odseku drž.

zboru in upamo, da tudi v ostalih točkah glede tiskovnih razmer vzame tiskovni odsek enako moderno in pravično stališče, da bi razvoj tiska, tega v javnih zadevah tako važnega činitelja, ne bil zadrževan, temuč podpiran. Posebno zahtevamo, da se popolnoma odpravi objektivno postopanje.

Kar se tiče popravljalnega postopanja zahtevamo, da se uvede temeljita revizija. Zahtevamo, da imate glede popravkov obe stranki enake dolžnosti in enake pravice varovati resnico, torej redaktor ravno tako, kakor popravkar.

Glede sodne kompetence v tiskovnih zadevah še vedno vztrajamo pri svojem prepričanju, da gotove nepopolnosti porotništva niso zahtevale tako radikalne navedbe, da bi se porotam moralo odvzeti delikte zaradi razžaljenja časti, zagrešene po tisku. Ker se je pa to vsled kompromisa že dogodilo, zahtevamo, naj bi imele v interesu pravičnosti v prospeh stvari same pravico imenovati po 1 členu v mešano sodišče obe stranki, tožnik in toženec.

O tej priliki nam seve ni mogoče zamolčati, da se bojimo, da čim tiskovni odsek prepusti porotam samo žalitve javnih uradov, žalitve javnih uradnikov in zasebne pa prepušča področju sodišč, da nastane mnogo sporov in nesporazumljenj pri razlagi, če se gre za žalitev javnega urada ali uradnika in če je tu kometentna porota ali mešano sodišče.

Če se s pojmom tiskovne svobode ne ujema že kakršnakoli predzaplomba in zaplemba sploh, se ne ujema z njim nikakor takšna, ki bi se opirala ob zastareli, doslej veljavni kazenski zakon. Za nas se torej razume samo poseba, da če se je moralo o predzaplombi sploh razpravljati, bi se bilo moralo popreje revidirati kazenski zakon v modernem smislu.

Izjavljamo, da bi nam bilo mogoče dopustiti izvensodno predzaplombo na temelju sedaj veljavnega kazenskega zakona kvečjemu samo na temelju § 516. (prestopki proti javni pravosti). Odločno pa odklanjamo možnost zaplembe naprej na temelju ostalih §§ kazenskega zakona, katere je navedel stari tiskovni odbor. Vsi ti so namreč popolnoma političnega značaja, omogočajo namreč vladi staro šikaniranje in nove persekucije opozicijskega tiska.

V vsakem slučaju zahtevamo, da bi se § 64. (žaljenje članov cesarske hiše) pri predzaplombi moglo uporabljati samo v toliko, v kolikor

bi se to za živeče člane vladarjeve rodovine tikalo.

Či bi tiskovni odbor vkljub našemu pričakovanju sprejel možnost izvensodne predzaplombe na temelju predlaganih §§ dotičnih zakonov, ter bi temeljem tega prepustil možnost objektivnega postopanja, zahtevamo, da naj bi se k oni razpravi, kjer bi se pred pristojnim sodiščem odločevalo o potrditvi ali razveljavitvi izvensodne predzaplombe, pozvalo tudi odgovornega urednika (izdajatelja) in istotako, da bi se pozvalo tudi k razpravi pristojnega sodišča o pritožbi odgovornega urednika (izdajatelja) proti potrditvi predzaplombe.

Izjavljamo se za vzakonitev predloga poročevalca dr. Skédla za obrambo časti tiska.

Nazadnje izjavljamo svoje trdno prepričanje, da povišanje vrednosti tiska in izboljšanje socialnih razmer časnikarjev, ni stvar nikakega zakona, temveč zadeva celotne, pravilne in trdne organizacije časnikarskega stanu vsakega naroda. Dober zakon more biti v tem oziru samo na pomoč.

G. dr. Šurmin je poročal o tiskovnem zakonu na Hrvaškem ter navedel nekatere posebno značilne momente. Na Hrvaškem imajo sicer svobodo kolportaje, toda ta se lahko vsak čas na ukaz z Dunaja odvzame. Tako na primer sedaj v Zagrebu ni svobodne kolportaje. Naštevale je vsa nasilstva, ki jih mora prenašati hrvaško časopisje v sedanjih Rauchovi eri.

G. Pustoslemšek je predlagal, naj se odpošljejo vsem štirim slovanskim ministrom brzojavni pozdravi s prošnjo, naj podpirajo težnje slovanskega časnikarstva. — G. dr. Gregorin predlagala, da se pozovejo vsi slovanski poslanci, da takoj v začetku državnozbornskega zasedanja odločno nastopijo proti ministru Derschatti zaradi sovražnosti, ki je je pokazalo to ministrstvo proti slovanskim časnikarjem. — Predlog je bil soglasno sprejet.

* * *

V popoldanski seji

je poročal g. Klofač o tiskovnih razmerah v Bosni in Hercegovini ter našteval krivice in nasilstva, ki se gode časopisju v Bosni in Hercegovini. O tej stvari so se govorili gg. Andrej Gabršček, pl. Stahovič, Pavlovič in dr. Kukovec. Zadnji je priporočal, naj bi se za znane žrtve v Banjaluki posredovalo za pomiloščenje v jubilejnim letu.

Gg. Klofač, Hajn in Šurmin so se pritoževali, da je tiskovni zakon v Avstriji sploh slab, a v Bosni takega zakona sploh ni. Gosp. Klofač je opozarjal na vsenemško propagando, ki se mirno trpi, a v Bosni in Hercegovini zapirajo časnikarje na 8 let, ako napišejo povsem nedolžne članke. — G. Hejret je predlagal protestirati, da se banja-luški mučeniki zapirajo na českih tleh. — G. Gabršček je rekel, da si Avstrija hoče z bičem in palico pridobiti narod v Bosni in Hercegovini. Takšna je avstrijska politika. Pozivlja Klofača, naj stori vse v delegaciji, da se zistem v Bosni in Hercegovini temeljito obsodi. Kdor bi ne glasoval za to, naj mu pljune v obraz. — G. dr. Šurmin je predlagal, naj se stvar predloži tudi hrvaško-srbski koaliciji. — G. pl. Stahovič je opisoval po lastnih izkušnjah, kako postopajo vladni organi v Bosni proti srbskim časnikarjem. Kazal je številke »Srpske riječi«, kjer je bilo zaplenjeno vse razen naslova. — G. Sokol je predlagal, naj bi se o tem vprašanju razpravljalo tudi v gosudarstveni dumi. Klofač naj skliče z dr. Kramářem sestanek slovanskih delegatov, kjer se naj enodušno obsodijo banja-luške afere. — G. Pavlovič je prošil v prvi vrsti časopisje rusko in poljsko, naj posveti vsjo pozornost bosanskim razmeram. — G. Stepanek (Slovak) je govoril o preganjanju slovanskega časopisja na Ogrskem. Govorili so še dr. Rat, Hovorka itd.

G. Hovorka predlagala resolucijo, v kateri se osrednjemu odboru naroča, naj stopi v zvezo z mednarodnim časnikarskim shodom v Berlinu, naj spravi ta vse te azijske tiskovne krivice na dan. O tej stvari so se govorili gg. Frangja, pl. Stahovič, Hlibovicki, grof Bobrinski. Zadnji je mnenja, da bi ne kazalo se obrniti na mednarodni časnikarski kongres v Berlinu, temuč na časnikarski biro v Parizu.

G. Klofač je predlagal tole resolucijo: Kongres slovanskih žurnalstov v Ljubljani izraža svojo solidarnost s slovanskimi časnikarji v Bosni, kjer je tiskovna svoboda razveljavljena, zlasti v zadnjem času preganjanj in protizakonitosti. Vkljub tiskovnemu zakonu z dne 31. prosinca 1906, zlasti pa vkljub zadnji točki tega zakona (§ 46.) so se vse prejšnje nemoderne določbe o tisku razveljavile in da so se tiskovni delikti izročili rednemu sodišču, je politična uprava, kakor se je to zgodilo v Banjaluki, izročila časnikarje, čla-

LISTEK.

Lev Nikolajevič Tolstoj.

Na Jasni Poljani obhaja danes svojo osemdesetletnico najidealnejši prorok, najiskrenejši človekoljub in največji novodobni propovednik evangelija ljubezni in človečanstva. Dvoje duš živi v tem lepem, impozantnem telesu: duša filozofska in duša umetniška, ali ubrane sta v harmonijo, pred katero strmi ves narabaženi svet in se klanja njeni impozantni sili.

Izhajajoč iz bogate in staroslavne rodbine je Lev Nikolajevič Tolstoj blagoslovljen z nenavadno dovetno dušo, ki v nenasitnem hrepenju hiti vedno više in više, iščoč rešitve najvišjih problemov, kar jih je kdaj vzkliklo iz nemirnega, vedno po novem, po višjem stremečega človeškega srca: išče resnico, išče boga, motri namen človeškega življenja in išče pota, po katerih je hoditi človeštvu, da se ogne zlu in tvori dobro. Sam preizkušen v premnogih bridkostih in življenjskih prevarah, je zahrepen Tolstoj po čistejši, višji sreči, nego jo more nuditi boga, ničev in prevar polno vsakdanje naše življenje, ki ga je bil sam v svoji

mladosti do dna okusil v vseh njegovih omamljivih, toda nestalnih in samo zlo rodečih nasladah. Čistil je svojo dušo vseh posvetnih peg in jo očistil do tolike popolnosti, da gleda ves naobraženi svet nanj s svetim spoštovanjem, kakor je skoro pred dvema tisočletjema gledal na svojega Mesijo. Kajti tudi v velikem propovedniku jasnopoljanskem je beseda postala meso: Tolstoj svojih etičkih nauk ni samo porajal in propovedoval, marveč jih je tudi vdejal v samem sebi in na svoji rodbini. Uravnil je v vse svoje življenje po vzorih, ki jih je spoznal za najboljše in tako s svojim lastnim zgledom svojemu evangeliju zadal tisto veličastno silo, ki bi mu je same besede nikoli dati ne mogle. On je v pravem pomenu besede novodobni Mesija ljubezni.

Ali svojega evangelija ne označja z naivno besedo propovednikovo, niti ga ne odeva v obliko pustih etičkofilozofskih traktatov: njegova vseobsežna umetniška duša oživljava njegove nazore o človeštvu in božanstvu v osebah nedosežnih njegovih romanov: na usta teh oseb kliče Tolstoj svojo vero v svet, ne vsiljivo, zato pa tem globlje v srce segajoče. Največji novodobni propovednik ljubezni je obenem največji sodobni ruski umetnik-pisatelj in izmed največjih umetnikov-pisateljev

vseh svetovnih literatur sploh. Tolstega umetniška dela značijo vrhunce modernega leposlovja; kajti v njih je dosegla obojna plat vsakega literarnega stvarjanja svoj dosegljivi višek: vsebina in oblika.

Kot pisatelj-umetnik je Tolstoj realist. On ne sanjari liki romantični, niti mu domišljija ne gradi blestevih zračnih gradov, ki mamijo in varajo čitalca, da začasno pozabi na vse dnevne težave, ki jih pa začuti tem kruteje, ko se vzbudi iz svojega lepega sna. Marveč Tolstoj sega v življenje, v njegove dnevne boje, v vso veličastno mizerijo človeško in je razgalja, da se nam kaže takšno, kakršno je v vsej svoji kruti istini. Tu velike duševne borbe posameznika, tam boj posameznika proti nezmagljivi človeški družbi, večna vojna sloja proti sloju, družbe proti družbi, to so sujeti njegovih neumrljivih umotvorov. In najsi bo okrutnost borb še toliko, vedno se blesti iz njih svetla zvezda vodnica, obetajoča boljše dni in boljše življenje: neusahljiva vera v končno zmago ljubezni, pravice in resnice. Kakor hodi Tolstoj v filozofskem oziru sam svoja pota, tako si je tudi kot umetnik ohranil svojo individualnost: sila njegove umetniške osebnosti je pač toliko, da ne potrebuje prav nikake opore. Izviren do najmanjše poteze, si je Tolstoj vzlic svoji za-

padni vzgoji ohranil svojo rusko narodno dušo čisto vseh tujih primesi: ruska narodna umetnost je, ki jo Tolstoj vodi na dotlej neznanе višave. Iz vseh njegovih del veje pristno ruski duh: to je ruski človek, ruska je ta družba, to so verski, moralni in socialni interesi in ideali ruskega naroda. Ipak so z druge strani občečloveški, kajti po svojem najintimnejšem bistvu je človek enak človeku, saj je v srce vsakega človeka zasejana hrepenenje, nemirno iskanje resnice in istinite sreče.

Svojega vseobsežnega znanja Tolstoj ni črpal samo iz knjige. Porojen 10. septembra 1828 leta v Jasni Poljani v tulski guberniji, je od svojega očeta, grofa Nikolaja Tolstega podedoval svojo veliko nadarjenost, pa tudi strastnost, ki ga je v njegovih mladeniških letih zavedla v vrtinec lahkomišelnega veseljaštva tako daleč, da se je končno moral roditi tisti veliki odpor proti jalovim nasladam življenja, ki je bil odločilen za veliki, idealni preobrat Levove duše. Od matere kneginje Volkonske pa je podedoval globino in mehko svojo dušo in prve kali svojih nazorov o pravosti in o bogu. Prve nauke je sprejemala peterografska deca Tolstih od nemškega učitelja Rösela, po zgodnji očetovi smrti pa od Francoza Prospera St. Tomas. Zgodaj osirotel je prišel mladi Lev v

varstvo lahkožive, pa zelo pobožne tete Pelagije Juškove, in že takrat so se v mladi njegovi duši rodili dvomi in prvi veliki boji, (»Izpoved«, »Destinstvo«, »Deška leta«, »Mladost«). Leta 1843. je prišel na kazansko vseučilišče in veseljail divja štiri leta, dokler se ni povrnil na Jasno Poljano, na svojo lastnino. Začelo se je urejeno življenje in poglabljanje v gospodarska in modroslovska vprašanja. Baš tista leta (1848!) je vela po celi Evropi topla sapa pomladnega prerodenja in tudi v Levovem mehku sručen je vzbudila snivajočo žarko ljubezen do muzika, do človeštva. (»Posestnikovo jutro«). Zahotelo se mu je resne znanosti, poglobitve in odpotoval je v Peterburg na vseučilišče študirat pravoslovje. Domotožje ga je privedlo nazaj domov in začelo se je v družbi glasbenika Rudolfa in ciganov dve leti trajajoče pustolovsko življenje, ki ga je končno vrglo na Kavkaz med vojake (1851.) v boj proti Čerkezom (»Kavkaški suženj«). Na Kavkazu je nastal v Tolstemu velik preobrat: resnoba življenja ga je zopet dovela do resnosti in do samozavesti in tu, v vojnem taboru, je prvič prijel za pero, da napiše zgodbo lastnega življenja »Destinstvo« ter »Deško dobo«, »Mladost« in »Naval«, ki so mahoma donesle mlademu pisatelju slavo in priznanje. Leta 1853. se je udeležil rusko-turške vojne ob

ne redakcije, da, celo tipografe, voj-
nemu sodišču, sklicujejo se pri tem
na tiskovno naredbo za časa okupa-
cije iz leta 1878., in jih dala, ker ni
mogla izslediti avtorja, obsoditi v
ječo. To mora v vsej javnosti pro-
vzročiti energičen in odločen pro-
test. Kongres izraža svojo solidar-
nost s slovanskimi preganjanimi
žurnalisti v Bosni in poziva slovan-
sko časopisje, naj bi posvetilo po-
zornost banjaluški aferi in s tem opo-
zorilo na stvar politične kroge, da bi
pod njihovim vplivom nastale v Bos-
ni normalne razmere in da bi bili
banjaluški obsojenci izpuščeni na
svobodo.

G. dr. Hajn je kritikoval urad-
ni korespondenčni rura, ki je ure-
jen pristransko le za Nemce ter ni-
majo niti Čehi niti Poljaki katerega
uradnika v njem. Stavil je sledečo
resolucijo, ki je bila soglasno spre-
jeta:

VIII. shod slovanskih časnikar-
jev v Ljubljani 9. septembra prote-
stira proti e. kr. korespondenčnemu
uradu na Dunaju z ozirom na tehni-
čno bistveno stran njeno. Njena ne-
popolna in skrupulana poročila o slo-
vanskih razmerah prihajajo iz njene
centralistične organizacije in iz
pomanjkanja slovanskih uradnikov
v nji. Njena protislovanška tenden-
čnost izhaja iz slabega njenega na-
mena.

Nedostatek uradništva, ki bi po-
znalo slovanske razmere, zapostavlja-
nje slovanskih uradnikov v najnižje
plačilne razrede, žaljivo nastavlja-
nje nemških uradnikov, nezmožnih
slovanskega jezika v slovanskih kra-
jih, to vse obojja shod najodločneje
in zahteva takojšnje odprave.

Shod izraža svoje nesoglasje s
tem, da itak redke filijalke dunaj-
ske centrale v glavnih mestih neka-
terih dežel so v nedostojni in za reč
samo sramotni odvisnosti na dunaj-
ski centrali, ker ne smejo zaradi stro-
gosti cenzure dunajske centrale od-
krito poročati niti o zadevah v svoji
deželi in o svojem lastnem narodu.
Shod zahteva, da bi te filijalke bile
izpremenjene v samostojne korespon-
denčne urade.

Kar se tiče filijalke imenovanega
e. kr. korespondenčnega urada v dr-
žavnem zboru, zahtevamo, poprave
v tem smislu in specialno, kar se ti-
če referatov v govorih na državnem
zboru v kakem slovanskem jeziku, da
so ti govori stenografirani in istem
jeziku in od urada samega bili takoj
razposlani po vseh slovanskih de-
želah.

O slovanskem tiskovnem uradu.

Poročevalec je bil g. Sokol, ki
je poročal približno sledeče:

Predlog o ustanovitvi slovanskega
tiskovnega urada je bil stavljen na
prvem slovanskem časnikarskem shodu
leta 1898 v Pragi. V tozadevni reso-
luciji se je priporočalo osrednji Zvezi
ustanoviti organizacijo za medsebojne
informacije med slovanskimi časopisi.
Danes po desetih letih še vedno ni
ustanovljen slovanski tiskovni urad.
O zaprekah se je podrobno poročalo
na zadnjih kongresih. V krogih čeških
časnikarjev pa niso hoteli priznati teh
ovir, temuč so stvar marljivo zasle-
dovali. Na poznejših shodih so se
zopet in zopet predlagale tozadevne
resolucije. Pripravljali odbor je bil
mnenja, da se naj najprej ustanovi
češki tiskovni urad ter se s tem po-
kaže ostalim slovanskim časnikarjem,
naj se v posameznih slovanskih de-
želah ustanove slični uradi ter se zdru-
žijo končno v skupni slovanski urad
z odborom iz vseh deželnih uradov.
O tem je češki odbor podrobno po-
ročal na kongresu v Ogrskem Hra-
dišču leta 1906. Z odredbo ministrstva

Dunavu in bil ranjen. Prišel je v
Jassy, v Krim in končno v črnomor-
ski trdnjavo Sevastopol, ki so ga tur-
ški zavezniki neprestano obstreljeva-
li skoro leto dni. Vključ neprestani
smrti nevarnosti je mladi častnik v
»Sevastopolu« slavlil junštvo svojih
sobojevnikov. Da rešijo mnogobeta-
joči talent, so ga premetili iz trdnja-
ve in dogotovili je »Sevastopol v ma-
ju« ter »Sekajo gozde«. Strašna voj-
na je v njegovi duši vzbudila grozo
in gnus. Zato je odložil meč in bil
odsihmal najgorejši propovednik
miru in ljubezni. (»Sevastopol v de-
cembru«, »Sevastopol v maju« »Se-
vastopol v avgustu«). Zopet se je za-
čelo razuzdano življenje v Peterbur-
gu, vendar ga pa ni več moglo po-
vsem odvrti od knjige in od odli-
čne umetniške družbe Turgenjeva,
Gončarova, Nekrasova, Grigoroviča,
in objavljati je povesti in novle
(»Markerjevi zapiski«, »Dva huzar-
ja«, »Metež«, »Albert« 1857.). Isto
leto je prepotoval Nemčijo, ostal ne-
kak tednov pri Turgenjevu v Parizu,
prepotoval Italijo in Švic (Lucern),
potem se naselil z bratom in sestro v
Moskvi. Nenadoma ga je zopet zane-
slo preko Varšave v Pariz, odkoder
pa se je skoro vrnil, da preživi na-
slednja leta v Moskvi in Peterburgu.
Pa ga ni vzdržalo: Zopet nemirno po-
tovanje po Nemčiji: Stettin, Berlin,

notranjih del iz l. 1902 so se brzojavne
»agenture uvrstile« med koncesijoni-
rane. Vseled tega je bilo treba najprej
izposlovati koncesijo. V ta namen je
posredoval pri ministru dr. Preis,
toda zaman. Potem je odbor poveril
izposlovanje koncesije J. Hovorki,
toda stvar čaka že poldrugo leto na
rešitev. Za ustanovitev češkega tiskov-
nega urada bi bilo treba 50.000 K
kapitala. Sedaj je nabranih 15.974 K.
Odbor se je v ta namen obrnil na
okrajne in občinske zastope, toda brez
uspeha. Brez pomoči cele slovanske
žurnalistike, brez podpore denarnih
in političnih krogov in drugih gospo-
darskih zavodov ni mogoče oživotvori-
ti češkoslovanskega tiskovnega
urada. Letos je o stvari poročal dr.
Kramář na slovanskem shodu. Nuj-
nost ustanovitve takega urada so pri-
znali vsi udeleženci shoda. Da se
uresniči ideja, treba je 1. prositi av-
strijsko vlado za koncesijo za usta-
novitev brzojavnega urada; 2. na-
brati potrebni kapital. Vključ raznim
oviram, vključ neprijaznosti vladnih
krogov se pripravljali odbor ni pre-
nehal zaradi te stvari dogovarjati z
merodajnimi slovanskimi politiki. Brez
slovanskega tiskovnega urada ni za-
gotovljena ideja slovanske vzajem-
nosti. Kajti slovanski tiskovni urad
bo zdrževal najmočnejši stik med slo-
vanskimi narodi, ker le na ta način
je mogoče odbijati sistematično delo-
vanje neprijateljskih nam tiskovnih
uradov, kojih namen je obrekovati
in poniževati vse, kar je slovanskega.
Zato mora biti prvo delo slovanskega
kongresa, da se ustanovi slovanski
tiskovni urad. Upajmo, da v tem ne
bo noben Slovan popustil, da se v
interesu vseh Slovanov ta misel ure-
niči v bližnji bodočnosti. — Poroče-
valec je predlagal, naj se osrednja
Zveza obrne na slovanske ministre in
slovanske klube, da stvar pospešijo.

G. Hovorka je predlagal, naj
se sporoči dr. Kramář kot predsed-
niku slovanske praške konference, da
se je Zveza slov. časnikarjev lotila
dela glede snovanja slovanskega ko-
respondenčnega urada, a samo prosil,
da se jo v tem oziru finančno podpre.

G. Iv. Hribar je povedal, da
mu je dr. Kramář sporočil, da veliki
ruski časopisi nameravajo ustanoviti
svoj lastni koresp. urad. Izrekel je
željo, naj bi ta osnuječi se koresp.
urad ne bil le ruski, temuč naj bi
podprli tudi vse ostale Slovane. Gosp.
Stahovič je obljubil, da bodo ruski
časnikarji vplivali v smislu izražene
želje ter bodo uspeh naznanili dr.
Kramářu do slovanskega kongresa.
G. Frangja je predlagal, naj bi se
vsak član slovanskih časnikarskih dru-
štev zavezal delovati na to, da pri-
stopijo vsa taka društva osrednji
Zvezi. O stvari so še govorili gg.
Hovorka, Hejret. — Pri glasovanju
je bila Sokolova resolucija soglasno
sprejeta. — G. Hovorka je prečital
prošnjo na trgovskega ministra za
napravo telefonske zveze med Prago
in Krakovom.

Končno je bila sprejeta soglasno
sledeča resolucija:

Shod slovanskih časnikarjev pri-
čakuje od vseh ministrov slovanskih
narodnosti in od vseh slovanskih po-
slancev brez razločka, da po letošnji
slovanski konferenci v Pragi glede na
ugodno rešitev predloga o ustano-
vitvi slovanskega (češkega) korespon-
denčnega urada v Pragi store svojo
dolžnost.

O slovanski bibliografiji.

Poročal je mesto g. Borzenka
g. Hejret. Poročevalec je razmotri-
val o izdajanju vseslovanške bibliogra-
fije, v kateri bi bila natisnjena vsa
dela, izdana v slovanskih deželah, s
kratкими kritikami.

Lipsko, Draždane, Kissingen in na-
posled v Nizzo, kjer mu je v rokah
na sušici umrl brat Nikolaj. Ves vz-
nemirjen in obupan je begal po Ita-
liji, Parizu, Londonu, Bruslju, Wei-
maru, Gothi, Eisenachu, Jeni, 1861.
pa se vrnil v Jasno Poljano. Razširi-
lo se mu je obzorje, oplojila se mu je
toli dovtetna duša, toda zapadna kul-
tura se mu ni mogla omiliti. Bogat na
življenjskih izkušnjah je našel doma
povsem izpremenjene socialne raz-
mere in kot prvobornik z ognjevitro
besedo in z dejanjem propagiral na-
rodovo osloboditev in povzdigo.

Ustanovil je šolo za muzike in
jih sam poučeval. Začela se je druga
doba njegovega življenja: doba re-
snične poglavitne in duševnega čišče-
nja. (»Tri smrti«, »Lucern«, »Poliku-
ška«, »Platno«, »Rodbinska sreča«,
»Kazaki«). 1862. se je oženil z Sofijo
Behrsovo iz Moskve, se uredil na Ja-
sni Poljani in se docela posvetil pisa-
teljevanju. »Kazaki« so mu donesli
neoporekano in najširšo slavo. Iz nje-
gove rodbinske sreče sta se porodila
njegova slavnostna romana »Vojna
in mir« (1864.—69.) in »Ana Kare-
nina« (1875.—78.). Zopet se je začel
baviti s filozofijo in z verskimi in so-
cialnimi vprašanji, študiral sv. pi-
smo in evangelije in napisal celo vr-
sto zadevnih del: »Moja izpoved«,
»Moja vera«, »Kaj nam je torej sto-

O slovanskem topografičnem slovarju.

se je prečitala sledeča resolucija:

Shod pozove zvezo slovanskih
časnikarjev, naj določi komite, ki se-
stavi topografični slovar v vseh slo-
vanskih jezikih.

V debato so posegli gg.: Las-
kowski, Iv. Hribar in dr. Šur-
min. Zadnji je naznanil, da se za
Hrvatsko ta stvar v najkrajšem času
izvede.

G. dr. Rat je svetoval, naj bi
uredništva društvenim članom pošil-
jala časopise brezplačno, ako se za-
nimajo zanje.

Proslava grofa Leva Tolstega.

G. dr. Ostaszewski-Baran-
ski je prečital iskreno brzojavko, ki
jo je odposlal kongresu Levu Tolstemu
k 80. rojstnemu dnevu 10. t. m. — V
isto proslavo je imel daljši govor pl.
Stahovič.

Shod je burno pritrjeval ter za-
ključil jubilarju »urá in »slava«.

G. Gabršček je izjavil, da je
zasluga naših časniških shodov, da se
je začel ublaževati spor med Poljaki
in Rusi. Zato predlaga brzojavno po-
zdraviti našega duševnega očeta, usta-
novitelja društva, Kuferja. Viharno
pritrjevanje.

Nato je imel predsednik g. Ho-
leček zaključni govor, v katerem se
je zahvaljeval v prvi vrsti g. županu
Hribarju in mestni občini za bratsko
ljubav in gostoljubje. S ponosom je
naglašal, da se še noben kongres ni
izvršil dosedaj tako imponantno in v
najlepšem soglasju, kakor letošnji.

Obed v »Iliriji«.

Kakor v nedeljo po raznih go-
stilah, je tudi včeraj priredil župan
g. Ivan Hribar vsem gostom imenitno
skupno kosilo na senčnatem vrtu v
hotelu »Ilirija«. Tudi tukaj je bil
glede kakovosti jedil in pijače, kakor
tudi glede točnosti najzvernejši red.

Vrsto napitnic je otvoril g. dr.
Kukovec iz Celja z vznesenim po-
litičnim govorom. Pozival je posebno
Čehe in Poljake, katerih moč in vpliv
sta velika, naj se vpregajo v javni
boj za vseslovanške pravice, slovan-
sko časopisje in razumnost pa je
pozival, naj posveča še večjo pozor-
nost obmejnemu krajem. Pri tem pa
Slovenci ne morejo apelirati na drugo,
kakor na napredno strujo. Govornik
je naglašal, da kaj tako res impo-
zantnega, kakor je ta slovanski čas-
nikarski shod, ne spravijo skupaj niti
številni nemški časnikarji. Napil je
pripravljalnemu odboru, posebno pa
županu Iv. Hribarju.

G. Hribar je zasluže odklanjal
ter povedal, da so bile vse priprave
na ramah urednika g. Pustoslem-
ška, kateremu so nato gostje prire-
dili burne ovacije.

G. Markov se je v svoji napit-
nici spominjal Trubarja, Miklošiča in
Kopitarja ter napil dr. Ilešiču in
Mandiču.

G. pl. Stahovič je napil pred-
sedniku g. Holečku.

G. Cernowski (poznanski Pol-
ljak) je opisoval trpljenje Slovanov
na Pruskem ter napil slovanski vza-
jemnost.

G. občinski svetnik Turk je ape-
liral na slovanske časnikarje, naj
vedno ščitijo slovanske trgovce in
obrtnike.

G. Miškovsky je napil v vzne-
senih besedah slovanskim časnikar-
jem.

G. dr. Blaho je napil županu,
g. dr. Lavrenčiču pa ruskemu jeziku
in narodu.

G. Laszkowski (Poljak) je
napil ruskim zastopnikom, a zahvalje-
val se mu je Rus pl. Stahovič. —
Nato so se gostje vzdignili ter šli zo-
pet v »Mestni dom« zborovat do ve-

riti, »O življenju«, »Zakaj se ljudje
omamljajo«, »Vera in moral«, »Kr-
ščanstvo in rodoljubje«, »Kaj je
umetnost«, »O seksualnem vpraša-
nju« itd. itd. Vrh tega je pisal le-
poslovne stvari: »Smrt Ivana Iljiča«
(1884.—86.), leta 1886. drama »Moč
teme«, 1887. komedijo »Plodovi pro-
svetljenja«, 1889. pa novelo, ki je v
Evropi vzbudila cel vihar, »Kreu-
terjevo sonato«, vmes pa celo vrsto
narodu posvečenih »Narodnih pove-
st«. Zadnje veliko delo, izdano leta
1901., je veliki roman »Vstajenje«,
ki je na svetovnem književnem trgu
vzbudil pravo senzacijo. Ob burško-
angleški in istotako ob rusko-japon-
ski vojni je ponovno dvignil svoj
glas proti vojni in proti vojaštvu, da
plamteče protestira proti temu ne-
človeškemu početju.

9. septembra 1898. je obhajal
veliki ruski genij sedemdesetletnico,
proslavljen od vsega kulturnega sve-
ta, blagoslovljen od svojih muzikov,
ki v njem ne vidijo človeka Tolstega,
marveč svojega velikega učitelja-
spasitelja. Osivel je na dolgem, bur-
nem svojem potu, ali omagal ni.
Vedno više se je vzpenjala njegova
pot, vedno više tja v solne višave,
kjer kraljuje ljubezen pravica in
resnica.

čera. — Zvečer je bil v »Unionu«
velik koncert, danes pa so se dragi
gostje po napornem delu šli razvedrit
v Postojno in v Bohinj.

Dvajseta glavna skupščina »Zaveze avstr. jugoslovan- skih učiteljskih društev« v Gorici.

Gorica, 6. septembra.

Letošnji glavni občni zbor »Za-
veze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« v solčni Gorici, ki
se je začel včeraj, je zopet jasno in
glasno pokazal, kje je pretežna večina
slovenskega in jugoslovanskega
učiteljstva.

Učiteljstvo je pričelo dohajati
v Gorico že dne 5. septembra, a glav-
na četa slovanskih pionirjev pro-
svete je došla v nedeljo, 6. septem-
bra, in sicer pretežna večina po novi
gorenjski progi; a glavni pritisk je
došel v nedeljo popoldne, tako se je
zbralo že prvi dan nad — tristo —
glav naprednega učiteljstva in to
javno kaže, kje je dandanes jugoslo-
vansko učiteljstvo. To je nepremag-
ljiva četa, ob katero se bo zaman za-
letaval mednarodni klerikalizem.

Ob 11. dopoldne se je zbral
upravni odbor polnoštevilno v pro-
storih restavracije »Jelen« k seji,
kjer se je določilo vse potrebno za
delegacijsko zborovanje.

Točno ob 3. uri popoldne se je
pričelo zborovanje, ki so se ga udele-
žili polnoštevilno zbrani delegati
in delegatnje, po številu 116.

Predsednik »Zaveze«, L. Je-
lene, burno pozdravljen, otvori v
presrečnih besedah zborovanje, po-
udarjajoč, da bodi prva naloga vse-
mu slovenskemu učiteljstvu vzgojiti
iz slovenske mladine značajne ljudi
in vrle narodnjake.

V imenu pripravljalnega odbora
goriškega učiteljstva je pozdravil
delegacijo v zbranih besedah pod-
predsednik, nadučitelj L. Furla-
ni, omenjaje, da slovensko prebival-
stvo gorjsko ni moglo javno pokaza-
ti, kako ve ceniti slovensko učitelj-
stvo — radi politike, a prinaša jim
svoja srca.

Iz obširnega tajniškega poročila
posnemljemo sledeče: V »Zavezi« je
zastopanih 35 društev z 2061
člani. Na novo je pristopila »Zve-
za štajerskih slovanskih učiteljskih
društev«. — Poročilo omenja dalje
krasnega zborovanja lanskega leta v
divni Radovljici, kjer smo prisegli z
brati Čehi, Srbi in Hrvati, da hoče-
mo skupno delovati v prosep izroče-
ne nam mladine po začrtani poti, ne
glede na levo ali desno, temveč edino-
le po ravni poti. — Društveno delo-
vanje v »Zavezi« zastopanih društev
je bilo v pretečenem letu kaj živah-
no. Zakaj ta so priredila skupno 146
zborovanj s 153 hospitaci-
jami in predavanji. Ravno tako
uspešno delujejo v smislu lanskega
leta sprejetega predloga takozvani
socialni odseki, ki imajo že
dovolj prekrasnih uspehov zabeleži-
ti v svoji kroniki. »Zaveza« se je da-
lje udeležila zborovanja vsega av-
strijskega učiteljstva na Dunaju me-
seca novembra zaradi rešitve gmo-
nega položaja učiteljstva. — List
»Učiteljski Tovariš« se je tako po
obliki kakor tudi po vsebini izdatno
povečal, priča, da se slovensko na-
predno učiteljstvo zaveda svoje vzvi-
šene naloge. — »Zaveza« so pri sno-
vanju »Vseslovanške avstrijske učiteljske
zveze« v Pragi zastopali
predsednik L. Jelene, tajnik Dra-
gotin Česnik in odbornik Iv. Še-
ga. — Poročilo omenja dalje, da se
prireja za prihodnje leto takozvani
»Počitniški vseniliški kurz«, ki mu
pripravlja tla prof. dr. Ilešič.

Poročilo je bilo navdušeno spre-
jeto.

Iz poročila upravnika »Učiteljskega
Tovariša« posnemljemo: naročnikov
ima 1250, všteti brezpla-
čnih izvodov, ki jih dobivajo sotrudi-
niki. Skupni stroški znašajo letno
11.400 K, ki se zvečine pokrijejo z
naročnino in inserati.

Upravnik »Popotnika« poroča
tole: List se tiska v 950 izvodih, na-
ročnikov ima 700. — Stroški do 3900
kron, dohodki 4200 K. — Je tedaj
aktiven. — »Zvonček« se tiska v
1400 izvodih, naročnikov ima 1072.
— Podrobnejša poročila prinese itak
stanovski list.

Iz natančnega blagajnikovega
poročila je posneti, da se »Zaveza«
pravo dobro razvija, kajti ima čez
2000 K čistega premoženja.

Pregledovalcem se volijo: G. mek,
A. Trost, Kveder K. — St. Juri ob
južni železnici, in T. Ju-
vane, Postojna.

Letni donesek se določi na 1 K.
Kakor glavni točki za glavni
zbor se določita ta dva referata: I.
Šola in kmetiško vprašanje. Poroče-
valec E. Gangl. (Delegacija mu
priredi viharo ovacijo). II. Regu-

lacija učiteljskih plač. Poročevalec
A. Pesek, nadučitelj v Narapljah.
V odbor se volijo soglasno, in si-
cer po listkih: L. Jelene, predse-
nik, K. Česnik, tajnik, Fr. Lu-
nar, blaginjak. — Za Kranjsko:
Jak. Dimnik, Juraj Režek in
Ivan Šega. Za Štajersko: Fran-
kočbek, Ant. Gnus, Iv. Stre-
lec. Za Primorsko, oziroma Goriško:
Ant. Berginec, Ign. Križman in
Ivanka Sabadin.

S to izvolitvijo je jugoslovansko
avstrijsko učiteljstvo pokazalo, da
zaupa dosedanjemu vodstvu popol-
noma, ker ve, da edino v skupnosti,
v vztrajnosti, dospe do svojega vzvi-
šenega cilja. — Z združenimi močmi
krepko dalje.

Koncert v hotelu Jelen.

Gorica, 6. septembra.

Naravnost imponantno je bil kon-
cert, ki ga je priredilo združeno učiteljsko
goriškega okraja. Udeležba
je bila tako veličanska, da so bili ob-
širni prostori hotela natlačeno polni
in da je veliko ljudi moralo oditi ra-
di pomanjkanja prostora.

Vse točke tako pevske kakor tu-
di godbene so se izvršile v popolno
zadovoljnost vsega občinstva, kar je
pričalo navdušeno ploskanje po vsa-
ki točki. Gmotni in moralni uspeh
je bil povse dovoljen.

Glavno zborovanje.

Gorica, 7. septembra.

Obširna dvorana trgovskega do-
ma se je napolnila še pred določeno
uro. Navzočega je bilo nad 500 slo-
venskega učiteljstva in mnogo go-
stov. Izmed navzočih odličnjakov
omenjamo deželne poslance: dr.
Franko, A. Gabršček in Jos.
Štrekelj, navzoči so bili pa tudi
vsi e. kr. okrajni šolski nadzorniki
slovenskega dela gorjskega, kakor
tudi zastopniki slovanskih napre-
dnih akademikov. Navzoč je bil sled-
njič dr. Tuma.

Predsednik L. Jelene otvori zbor
v presrečnih besedah, poudarjaje, da
ga veseli tako ogromna udeležba,
kar je najboljši dokaz, da »Zaveza«
stalno napreduje in da bo zaman
pričakoval naš največji sovražnik, da
bi se ta organizacija razbila in da bi
preskočila v nasprotni tabor. Res je,
pravi govornik, da bodo naše vrste
zapustili nekateri boječiji, brez-
značajnejši, a čim preje to store, tem
tesnejša bo naša združitev, tem čis-
tejša bo, kajti ločile se bodo pleve
od klenega zrna. Govornik omenja
kako težak boj bje ravno »Slovensko
učiteljstvo«, a to ga ne straši, ker ve,
da čimhujši bo napad, tem krepkejši
bo odpor. V svojem govoru pozdravlja
dalje navzoče odličnjake, deželne
poslance, navzoče štiri slovenske e.
kr. okrajne šolske nadzornike, kar
je najboljši dokaz, da uspeh delova-
nja »Zaveze« vedno bolj in bolj pro-
dira celo v take slojeve, ki so se nas
dosedaj ogibali. (Klici: Kranjski e.
kr. okrajni šolski nadzorniki).

Govornik omenja dalje v vzne-
senih besedah redki jubilej, ki ga ob-
haja letos vsa Avstrija, to je 60let-
nica vladanja našega ljubljene-
ga vladarja. Predlaga, da se v ta na-
men pošlje vdanostna izjava.

Slednjič prebere mnogoštevilne
došle pozdrave, izmed katerih ome-
njamo le sledeče: pozdrav avstrijske
slovenske učiteljske zveze, državne-
ga poslanca Ivana Hribarja, hrva-
skega profesorskega društva, bodreč
poslanca Kovača, »Zveze narodnih
društev na Goriškem«, »Narodno na-
predne stranke na Štajerskem« itd.
(Govorniku prirede zborovalci hrup-
ne ovacije).

Kakor prvi govornik pozdravlja
v imenu pripravljalnega odbora e.
kr. nadzornik Fr. Finžgar, veseleč se,
da je delovanje »Zaveze« tako popol-
no, da se lahko kosa z vsako drugo
organizacijo. In današnja udeležba
je najboljši dokaz, da vseslovensko
učiteljstvo ve ceniti delo in moč »Za-
veze«. Klic vsem udeležnikom »po-
zdravljeni iskreno«.

Prof. dr. Oswald pozdravlja
zbrano učiteljstvo v imenu sloven-
skega profesorskega društva, bodreč
ga, da naj se ne plaši današnjega bo-
ja, ker ima na svoji strani vso čute-
čo inteligenco.

Jurist Cigoj pozdravlja v
imenu akademikega društva »Adri-
je«, zagotavljajoč, da bode napredno
učiteljstvo vedno našlo v napredni
akademski mladini najboljšo za-
slombo.

A. Pesek pozdravlja v imenu
»Zveze narodnih društev na Koro-
škem in Štajerskem«, vzpodbujajoč
zbrano učiteljstvo, da naj zvesto de-
luje na polju narodne prosvete.

Prva točka glavnega zbora je
bilo poročilo deželnega poslanca E.
Gangla, in sicer o temi »Šola in
kmetiško vprašanje«. Govornik, na-
vdušen pozdravljen, biva v ostrih
besedah sramotni boj nasprotnikov,
ki g. a bijejo v najnovejših dneh pro-
ti ljud. šolstvu in proti največje-
mu dobrotniku narodnega bogastva.

(Dalje v prilogi.)

Učitelstvu. — S prepričevalnimi besedami opisuje načrt, po katerem naj se šola preobrne, da postane v resnici šola ljudstva, da se šola demokratizira, postavi na prava tla, ki jo odgovarja vsem zahtevam slovenskega naroda. Koncem govora stavi poročevalec sledeče resolucije:

1. Učitelstvo, zbrano na XX. glavni skupščini »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« v Gorici, dne 7. septembra 1908, se izreka za obveznost šolskega obiskovanja v smislu § 21. državnega šolskega zakona z dne 14. maja 1869, državnega zakonika št. 62.

2. Učitelstvo, zbrano na XX. glavni skupščini »Zaveze jugoslovanskih učiteljskih društev« v Gorici, dne 7. septembra 1908, se izreka za reformo ljudskega šolstva v smislu potreb in koristi kmetijskega (delavskega) stanu.

3. Vodstvo »Zaveze« se pooblašča, da zbudi med državnimi in deželnimi poslanci, ki so šoli prijazni in naklonjeni, zanimanje do sklepov današnjega zborovanja, ki so izraženi v I. in II. predlogu. Obenem naj se obrne do njih s prošnjo, da naj poskušajo udeležiti naše sklepe. (Pohvala in ploskanje).

Kakor naslednji govornik — ravnatelj »Zveze slovenskih zadrug« v Ljubljani I. Rožman z veseljem pozdravlja resolucije, ki jih je predlagal govornik ter pravi, da si želi najtopleje, da naj se učitelstvo z vso verno zavzame za delo med ljudstvom, kajti pregovor današnje progrene dobe pravi, da ljubezen prihaja v srce skozi želodec, a pri kmetu velja prislovica, da ljubezen prihaja v srce skozi žep. Zato bodi ena glavnih nalog učiteljstva, da gospodarsko organizirajo slovensko ljudstvo. V vsaki občini bi morali pravzaprav biti trije domi šola, cerkev in gospodarski dom. (Ploskanje).

Nadučitelj I. Medvešek se zavzema za to, da naj se doba šolskega obiska razširi preko 14. starostnega leta, da se dajo posebne nagrade najboljšim učencem, ki se posebno odlikujejo v kmetijskem pouku.

Nadučitelj Bajt predlaga dodatno k stavljenim resolucijam, da se ustanove v posameznih šolskih okrajih trgovske nadaljevalne šole in da se obenem preskrbi potrebno sposobljeno učno osnovo.

Naknadno pozdravi »Zavezo« dr. Bog. Vošnjak v imenu narodno-radikalnega dijaštva, proseč zbrano učitelstvo, da naj povsod in vedno podpira delovanje narodno-radikalnega dijaštva, kajti cilji obeh organizacij so enaki. (Pohvala).

Drugi glavni poročevalec Ant. Pesek, nadučitelj v Narapljah, razpravlja temeljito vprašanje: »Regulacija učiteljskih plač«. V svojem — s perečim sarkazmom osoljenim govoru — omenja, da skrbi država v Avstriji bolj za morilno orodje, kakor za prosveto, da se v Avstriji pač bolj skrbi za živino, kakor pa za najdražji zaklad — za mladino. Dokaz temu ta, da učiteljska — kateremu je vendar poverjena odgoja te mladine — noče izboljšati njegovo gnetno stanje. — Govornik omenja na podlagi statističnih števil sramotno gnetno stanje avstrijskega učiteljstva, in sicer je v vsej Avstriji okroglo 55.400 učiteljev (ic) in izmed teh prejema 2000 pod 6000 kron plače, 19.360 učiteljev ima plače do 1200 K, 20.000 učiteljev nad 1200 do 2000 kron, a le 13.000 učiteljev dobja nad 2000 kron. — Ta škandalozna plača je vzrok, da boleha učitelstvo tako pogosto, kajti v primer službe sledeče dejstvo: deželni odbor štajerski je v pretečenem letu moral nakazati podpore oboelim učnim močim ravno 200.000 kron, a za pomaknjive v višje razrede je deželni zbor dovolil 50.000 K. Komentar brez potrebe.

Govornik omenja dalje na podlagi primerjavajočih statističnih števil, kako velik je ravno razloček med plačo ljudskega učitelja in ostalega delničarstva. Navaja drastičen zgled vseh součencev, izmed katerih se je najbolj posvetil učitelstvu, slabšeji je moral izstopiti iz šole, se posvetil pojava, stopil kakor certifikatist v davkarijo, šel s 53 starostnim letom v penzijo letnih 4966 kron, a tovariš učitelj bo imel v dobi 72 let ravno 766 kron. Razlika nič manj kakor 4200 kron. Odveč bi bilo še dalje navajati vse oni statistični material, ki ga je govornik podal v podkrepljenje svojih utemeljevanj, da se mora učitelstvu dati boljša plača, kajti le tojina plača more povzdigniti ljudsko šolo na ono stopnjo popolnosti, na kateri jo želi imeti vsak pravi človek. Želimo edinole, da gospod govornik da ponatisniti svoj izborni referat ter ga razširiti med najširše slojeve naroda, kajti s tem bo ljudstvo končno sprevidelo, da je učitelj pravi trpin ter prišlo slednjič samo do tega, da se mora učitelstvu zvišati plačo ter bo slednjič samo zahtevalo od mož, ki danes režejo kruh učitelstvu, da izboljšajo gnetno stanje učitelstvu.

Govornik predlaga sledeče resolucije:

1. Učitelstvo, zbrano na XX. skupščini »Zaveze« avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« dne 7. septembra 1908 v Gorici prosi in zahteva, da slavni deželni zbor:

a) sklene k § 55. državnega šolskega zak. z leta 1869. pridelek: Kot minimalni dohodki učiteljev na ljudskih šolah imajo veljati tisti dohodki, ki jih imajo pri plači in penziji istočasnega XI., X., IX. in VIII. činovnega reda;

b) naj sprejme Eppingerjev predlog, da naj država pomaga deželam sanirati deželne finance na ta način, da država prevzame polovico stroškov za ljudsko šolstvo.

c) Od državnih poslancev pa slovensko učitelstvo pričakuje in jih prosi, da se z vso verno zavzame, da se uresniči a) in b) resoluciji.

d) Slovensko javnost, to je časopisje in korporacije pa prosi slovensko učitelstvo, da pokaže naklonjenost do učit. in šole ter skrb za narodovo prosveto in narodov napredek s tem, da se zavzame za naše zahteve, da z resolucijami zahteva od državnih poslancev in od visoke vlade, da se učitelstvu definitivno regulirajo plače s tem, da se jim da take dohodke pri plači in penziji, kakor jih imajo državni uradniki XI. do VIII. činovnega reda.

V podrobno debato so potem posegli P. Medvešek, I. Mermolja, Kveder in drugi.

Končno je zbor sprejel soglasno predlagane resolucije.

»Zavezin« predsednik L. Jelenc zaključil ob polu 3. popoldne veličastno zborovanje s krepkim pozivom, da naj zbrano učitelstvo krepko deluje po tej poti še dalje za prosvet milega slovenskega naroda ter zakliče »na veselo svidenje« prihodnje leto. (Viharno odobravanje in klici: Živel predsednik!).

Skupni banket se žal radi ogromnega števila priglasičencev ni mogel vršiti v enem hotelu, temveč so ga morali razdeliti v dve skupini, in sicer je en del bil v hotelu »Jelen«, a drugi v hotelu »Južni kolodvor«.

Vrstili so se razni govori, omenjamo le govor deželnega poslanca A. Gabrčka, ki je napisal učitelstvu, ki se sedaj nahaja na domačih, slovenskih tleh, da naj zvesto hodi po začetni poti, in zaman bo vse butanje sovražnih valov ob to mogočno falango učiteljstva. Zanimiva je bila napitnica dr. Tume, ki je napisal učitelstvu, da zrevelucionirajo narodne mase v tem oziru, da skuša vzgojiti izročeno žil mladino v čuteče ljudi.

S tem impozantnim shodom v solčni Gorici je slovensko učitelstvo zopet dokazalo slovensko javnosti, da stoji ogromna večina, brez značajne in kruhoborci v nasprotjem taboru, ne pridejo niti v poštev, v taboru one stranke, ki si je zapisala na svoj prapor lepo devizo: po prosveti do samostojnosti.

»Zavezi« kličemo: krepko naprej, v tvoji roki leži usoda slovenskega naroda, lepša bodočnost ti zaslje ravno s pomočjo slovenskega rodu.

V torek, 8. septembra je poletno nad 60 učitelje in učiteljev v divno Vresno, da se pokloni duhu gorskega slavnika Simona Gregorčiča z zagotovilo, da hoče posvetiti vse svoje življenje usodi slovenskega naroda. — Mnogo učitelje in učiteljev je pa pohitelo v Trst, deloma tudi v Benetke, da se okrepečano vrne zopet k svojemu trudopolnemu delu.

Armada pripravljena.

Dunaj, 9. septembra. Senzacijska vest je dospela semkaj. Vlada se boji nemirov v Hercegovini in v Dalmaciji, menda vsled preobrata na Turškem in zahtevanja bosansko-hercegovskega prebivalstva po ustavnih razmerah, kateremu zahtevanju vlada neče ugoditi. Vojaštvo v južni Dalmaciji je za vse slučaje pripravljeno. Od delki posadk iz Sibenika, Kotora in drugod so zastražili vse ceste. Tretji letnik rezervistov ni bil poslan domov, kakor je običajno po vojaki vajah, nego je ostal pod zastavami. Častniki, ki so že imeli dovoljene dopuste, jih niso smeli nastopiti. Baje se skličejo na službovanje vsi rezervisti 15. voja.

Češki deželni zbor.

Dunaj, 9. septembra. Nemški radikalni pripravljajo javno mnenje na velike borbe, ki jih hočejo začeti v prihodnjem zasedanju dež. zbora češkega. Obetajo, da začno takoj v prvih sejah z najostrejšo opozicijo eventualno z obstrukcijo. Tudi naglašajo, da jim je v obstoječih razmerah čisto nemogoče udeležiti se pogajanja zaradi rešitve jezikovnega vprašanja in narodnega porazumljenja.

Ogrska.

Budimpešta, 9. septembra. Bivši minister Kristoffy dela na to,

da bi soper vladajočo koalicio v parlamentu združil ostale poslance z zastopniki nemadžarskih narodnosti v trdno protikoalicio. Dotična pogajanja so se že začela in so rodila dober uspeh. Tisti dan, ko predloži vlada svoj nečuvni načrt volilne reforme, stopi ta protikoalicio v življenje. Njen smoter bo, izsiliti splošno in enako volilno pravico.

Nevarno gibanje med bukovinskimi kmeti.

Črnovica, 9. septembra. Že nekaj časa je opazovati, da se je med kmeti začelo nevarno gibanje. Bati se je velikih kmetijskih nemirov in puntov, kakršni so se lani zgodili na sosednem Rumunskem, kjer je tudi letos začelo zopet vreti. To gibanje ni politično, nego sociojalno.

Večja Belgija.

Bruselj, 9. septembra. Senat je s 63 proti 24 glasom sprejel zakonski načrt o vtelesenju Kongo-države Belgiji. Ko je predsednik naznanil konec zasedanja, je desnica klicala »Živio kralj«, levica pa je proti temu demonstrirala kliče »Živela republika«.

Apanaža turškega sultana.

Carigrad, 9. septembra. Sultanova apanaža se je določila na mesečno pol milijona kron; sultanova rodovina bo dobivala isto toliko.

Evharistiški kongres v Londonu.

London, 9. septembra. Ta teden se vrši tu evharistiški kongres. To je prvič, da se je priredil ta kongres na Angleškem. Za kongres sam se nihče ne meni, pač pa se je med domačini začela velika agitacija zoper nameravano javno procesijo. Katoličani so sklicali kar mogoče svojih ljudi iz Belgije, Francije in Italije. Proti temu hočejo protestantje uprizoriti veliko protiprocijo. Lahko se zgodi, da pride do izgrediv.

Dopisi.

Iz Črnomlja. Zadnji »Domoljub« prav »Laziljub«, je prinesel senzacionalno vest iz Črnomlja, da je vse časti vredni župnik g. Stanko Pehar zmešal šreno naprednim študentom in črnomljskim skricem v Dobilich povodom otvoritve javne ljudske knjižnice. Saperlot boli dopisnika dejstvo, da je iz ležečim župnikom moral tudi on hitrih korakov odkuriti, ker bi mu kot bivšemu lemenarju sicer huda predla, kakor vsej tisti klerikalni fakinaži, ki je bila z župnikom vred najeta napraviti razdor, sedaj izobno za slovenski živelj in proti kočevskemu navelu delujoči knjižnici. S tem si je imenovani župnik stekel v toliko ogromnih zaslug, da je zmešal šreno celemu občinskemu odboru črnomljskemu, da se je konstituirala stranka, ki ima večino proti dosedanemu nadpoveljstvu blagega in dobrega župnika v tem odboru. Ta, takozvani dobri in plemeniti župnik je pričel delati zgago v občinskem odboru — zato je ostal osamljen s svojimi Kočevarji in drugimi zapeljanimi nevedneži. Krokodilske solze toči »Bajskov Tine« nad tem, da Črnomlji prezirajo župnika; pozabil pa je postaviti — da je to že zdavno zaslužil.

Kaj neki je on storil za Črnomelj? Mari to, da on ni vodil deputacije na Dunaj, marveč za probujo kmečkega ljudstva v resnici zaslužni nadučitelj g. Šetina? Kje pa so faktične zasluge župnikove za Črnomelj? Mari v tem, da je z vsemi silami podpiral Šukljevo kandidato, dasi je Šuklje največji sovražnik Črnomlju, in dela na vse kriplje na to, da ostane Črnomelj zadnja točka podaljšane železnice iz Metlike? Ali so mari zasluge župnikove, kot mestnega občinskega odbornika, da podpira ustanavljanje po deželi klerikalne rajfajzenovke, ki so le v pogubo in zadolževanje izsesanega belokranjskega kmeta, in v farske namene za lov na hranilne knjižice itd.? Ne samo kar mu velevala stan, kar more to mož, je storiti dolžan; taki možje so pri mestni hranilnici, poleg župnika tudi vsi drugi ravnatelji in odborniki posluje brezplačno. G. dopisnik, koliko pa je uradnikov pri imenovanem zavodu? Ali ne poznate gospoda Gustava Blažona, knjigovodjo, kot edino plačanega uradnika? On ima sicer ubogih 2400 K, katere pa krvavo zasluži z delom, kajti na njem sloni ves letni milijonski denarni aparat! Ali mu ne privoščite ta revni zaslužek, vi hinavski kalin, saj veste, da ima vaši oče v ravno tako napredni posojilnici v Črnomlju prav mastno plačo za celoletno brezdelnost? Predno napišete še kake farbarije in neumnosti, ter podle laži za dobro slovensko ljudstvo, idite preje v farovž, tam vam bode g. župnik dopis ostro korigiral in vaše neslanosti kritikoval, na vse zadnje pa vas prav pošteno oklofotal, ker izsiljujete nepotrební boj mirnega meščanstva proti nemirnežem v vaši obliki.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 10. septembra.

— »Slovenec« odgovornega urednika ni! Jutri bi se imela vršiti pred tukajšnjimi porotniki razprava o tožbi dr. Gregorina v Trstu proti odgovornemu uredniku »Slovenca«, g. Štefetu zaradi razžaljenja časti potom tiska. Mislili smo že, da si bo vsaj enkrat upal »Slovenec« odgovorni urednik pred sodišče, da dokaže očitjanja, ki jih je zagrešil škofov list. A tudi to po si ne upa! »Slov.« odgovorni urednik je zbežal ali se pa skril, da ga ni mogoče najti. Obravnave torej v tem porotnem zasedanju ne bo. Do prihodnjega zasedanja se bo pa »Slovenec« uredništvo že toliko pobrigovalo, da se bo morda tožitelj vendar poravnal in »Slovenec« bo naprej kradel čast poštenim ljudem. Tak proces se je pri »Slovenec« že čisto udomačil in se prakticira že par let. Da je to jako poniževalno za list, ki oznanjuje pravo krščanstvo in katoličanstvo in hoče slovensko ljudstvo vzgajati v samih poštenosti, menda sprevidi vsak, kdor zna trezno misliti. Seveda je pri nas še dovolj ljudi, ki verjamejo »Slovenec«vemu lažem. Vzrok temu so mnogo tudi tisti, ki so bili razžaljeni od tega lista, potem se pa dajo poravnati, mesto da bi ga dali obsoditi. »Slovenec« se bo samo takrat poboljšal, kadar bo imel na hrbtu par kazni! Samo strah pred kaznijo ga bo izmodril. Če pa vidi, da sme brez kazni žaliti, bo žalil naprej. Zato se nikar ne poravnajati s »Slovenec«! Končno si dovoljujemo samo eno opombo: Ali ni naravnost čudno, da »Slovenec« odgovorni urednik vselej (!) o pravem času (!) zbeži in se skrije, predno pride dostavljalec povabila k razpravi?! G. Štefe je bil še v ponedeljek tukaj, a vendar se mu ni (!) moglo dostaviti povabilo k razpravi?! Sicer ne moremo trditi, da je ravno zbežal kam čez mejo, kakor je delal svoj čas dr. Lampe, ki se je hodil »zdraviti«, kajti znano nam je, da je bil neki klerikalni tukajšnji zavod že večkrat zavetje »Slovenec«vemu urednikom, kadar so jim tolkli kazenski paragrafi po petah.

— Koncert na čast slovenskim gostom, ki so ga priredili Društvena godba in pevski društvi »Ljubljanski Zvon« ter »Slavec«, je uspel nad vse pričakovanje krasno. Tako Društvena godba, kakor »Slavec« in »Ljubljanski Zvon« so se odlikovali z izvajanjem godbenih in pevskih točk. Dvorana je bila polna najodličnejšega narodnega občinstva. Med odmorii so govorili dr. poslanec Václav Křofač, francoski žurnalst profesor Schmidt, hrvaški saborski poslanec dr. Gjuro Šurmin, dr. poslanec dr. Nikolaj Nikolajevič Hlibovickij, Bolgar A. Frangja, poslanec v ruski gosudarstveni dumi Vladimir grof Bobrinskij in urednik Hejret. Vsi so proslavljali slovensko vzajemnost. Nadrobnejše poročilo priobčimo jutri. Med koncertom je prišel v dvorano poslanec ruske dume in vodja kadetov Miljukov. Pozdravil ga je župan Ivan Hribar. Občinstvo mu je priredilo navdušeno ovacijo. Danes so slovenski gostje odšli deloma na Bled in Bohinj, deloma v Postojno in Trst.

— Kongresa slovenskih časnika je se udeležil tudi maloruski državni poslanec dr. Davidjak. J. Hejret je Čeh in ne, kakor je v večeršnjem poročilu pomotoma navedeno, Rus.

— Sokolska slavnost v Ajdovščini. Lepa slavnost se je vršila v torek v Ajdovščini. Ta prijazni trg od kranjsko-primorski meji si je na del praznično lice, iz vseh hiš so vihrale slovenske trobojnice. Ljudstva je bilo do 5000. Z zadnjim vlakom so se pripejali Sokoli iz Gorice, Solkana, Prvačine, Mirna in Trsta in velika množica za sokolsko idejo navdušujočega se občinstva. Po pozdravu, katerega je govoril deželni poslanec in ajdovski župan Ignacij Kováč, se je razvrstil dolg sprevod s kolesarji in sokolsko godbo na čelu. V sprevodu je korakala tudi podružnica »Narodne delavske organizacije« v Ajdovščini, razna pevski in bralna društva od blizu in od daleč. Okoli pete ure se je pričela javna telovadba na občinskem travniku pred cerkvijo. Telovadili so goriški, solkanski, tržaški in ajdovski Sokoli. Priznanja je bilo obilo. Ajdovski Sokol, najmlajši med goriškimi Sokoli, je dokazal, da pojmi pravo Sokolstvo in da postane vreden brat drugim goriškim sokolskim društvom. Po končani telovadbi se je razvila neprisliljena zabava na Lavričem trgu, na dveh plesiščih in občinstvo je tudi kaj rado posečalo paviljon podružnice »Družbe sv. Cirila in Metoda«. Ne samo primorski Sokoli, ampak tudi postojnski, in nekaj zastopnikov ljubljanskega Sokola se je udeležilo te lepe slavnosti v Ajdovščini. Upamo, da si je nabral ajdovski Sokol toliko čistega dobička, da si uredi svojo telovadnico. Bolj in bolj se razširja sokolska ideja po Pri-

morskem in v Ajdovščini je sedaj šest sokolsko društvo na Goriškem. Delovanje klerikalcev naj nikogar ne plaši, oni se malo brigajo za krepitev telesa in za oblaženje duha, njim so sokolske straje, katerih so se nestranno polastili, le nova vaba za mladino, katera se mora poklerikaliti in, če drugače ne gre, celo s takimi sredstvi, katera so klerikalni voditelji še pred nedavnim časom obsojali kot hud greh. Prav pravi »Gorenjec« v svoji zadnji številki: Tudi Homer se je je travestiral, a to ni prav nič škodovalo njegovemu ugledu. Zavedno goriško ljudstvo pa ne sme pri tem ostati, ampak delovati mora na to, da se čim prej uresniči stavek: »Kar Slovan, to Sokol.« Ajdovskemu Sokolu pa želimo še mlajšega brata na Goriškem.

— Iz Ustja pri Vipavi se nam piše: Pri volitvi dne 5. septembra so bili izvoljeni g. Ignacij Stibil zopet za župana, g. Anton Bratin za podžupana in gosp. Leopold Pipan za svetovalec. S tem je zagotovljena, da v tej občini črni vojski še ni upati na zmago. Ustje in Podraga ostaneta izgled vipavskim občinam.

— Odkritje Gregorčičevega nagrobnika. V nedeljo so se pokazali nekateri goriški klerikalci v pravi luči. Sobotni »Slov. Narod« je že razkril namero goriških klerikalcev, počastiti spomin slovenskega pesnika Simona Gregorčiča z laškimi cerkvenimi pevi in to iz same strankarske zagrinosti. Ogorčenje je bilo veliko radi tega koraka, o katerem se niti trditi ne more, da je bil nepremišljen, ker je že v petek goriški »Primorec« z vso ostroostjo protestiral proti tej klerikalni nakani. Celo klerikalci, katerim strankarska strast še ni zamorila zadnjega čuta za slovensko narodnost, so obsojali nastop župnika Kokošarja, ki je učil in naučil laške cerkvene pevce. Zadnji trenotek so priklopili temu laškemu pevskemu centru škatoliške študente, ki so imeli na svojem zborovanju »Dijaške zveze« v Gorici polna usta narodnosti, ko je pa prišlo do vdejstovanja teh obljub, so se združili z laškimi pevci in peli v spomin slovenskemu pesniku. Lepe sadove je rodilo zborovanje »kato-liških« študentov v Gorici. Laški pevci se pa šopirijo sedaj povsod, češ, brez nas ne opravijo Slovenci ničesar. Celo nadškof goriški, Slovenec dr. Sedej, ki je spisal k Gregorčičevemu »Jobu« pojasnilni uvod, je vedel za ta nameravani skandal, saj je moral dati kot predsednik hranilnice in zastavljavnice »Monte di Pietà« dopust svojemu uradniku, ki je istočasno tudi cerkveni pevec in — Lah. Ko gre za klerikalno stranko, je dr. Sedej koj pripravljen podpirati in podpreti njena stremjenja z okrožnicami, ki zaležejo, ko gre pa za narodnost, pa daje Lahu dopust, da pojde lahko pet na grob slovenskega pesnika. Da so hoteli imeti klerikalci res svojo slavnost, da so hoteli nastopiti res kot klerikalci in ne kot Slovenci, kaže tudi dejstvo, da sta vihrala pokopališču samo dve zastavi in sicer papeška in deželna. Slovenska trobojnica je bila razobešena komaj — pri prvi krmi. Na pokopališču, kjer leži slovenski pesnik, ni imela prostora slovenska trobojnica. Taki so goriški klerikalci, ki se od drugih ne razlikujejo prav v ničemer in katerim je stranka prva tučka in po tem komaj — narodnost. Pesnik Simon Gregorčič je last celega slovenskega naroda, kdor pa hoče zlorabljati njegov blag spomin v strankarsko reklamo, tega bo ljudstvo goriško in sploh slovensko obsodilo iz pietete do svojega velikega sina! — Še nekaj! Laške pevce, ki so šli po zaslugi župnika Kokošarja prepevat na pesnikov dom in grob, so morali v nedeljo skoraj po vseh cerkvah nadomestovati slovenski pevci. Za to so dobri slovenski pevci!

— Za veliko skupščino družbe sv. Cirila in Metoda veliko, število podružnic kakor tudi pravnih korporacij ni naznanilo vodstvu svojih zastopnikov. Ako želi imeti kdo izmed teh na veliki skupščini glasovalno pravico, naj se zgleda 13. t. m. pred začetkom zborovanja v »Narodnem domu« v Ptujju od 8. do pol 11. zjutraj, da dobi potrebne tiskovine.

— Dr. Stjepan plem. Miletić, bivši intendant zagrebškega gledališča in ugledni hrvaški pisatelj, je v Monakovem umrl. Bil je iskren prijatelj Slovencev in našega lista, za kateri je svoj čas več zanimivih stvari spisal ter je slovenskemu gledališču izkazal mnogo uslug.

— Iz proforske službe. V VIII. čin. razred so pomaknjeni od 1. oktobra 1908 dalje tile profesorji: Anton Dokler na gimnaziji v Kranju, Franc Vadjal na gimnaziji v Novem mestu in Karl Werner na realki v Ljubljani.

— Iz gozdarske službe. Gozdarski asistent Karl Strohsehneider v Radovljici je imenovan za gozdarskega upravitelja v Zeltwegu.

— Iz poštne službe. Na lastno prošnjo je premeščen poštni asistent Anton Paul iz Zidanega mosta v Celje.

— Iz šolske službe. Dosedanja suplentinja v Boštanj gđ. Angela Grčar je imenovana za provizorično učiteljico enorazrednice v Hrvaškem Brodu.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je dala svojo bilanco za leto 1907 tiskati in ima še nekaj izvodov. Kdor želi tako bilanco, dobi jo takoj ter se naj obrne na družbeno pisarno.

Umrli je v Ljubljani g. I. Dermelj, nadučitelj v pokopju.

Razstava z geslom „Otrok“. Pri včerajšnji notici o tej razstavi sta po neželbi pomotili izostali imeni dveh odličnih razstavljalcev, in sicer go-p. A. Kunca, ki je svoj oddelek vprav krasno opremil ter je razstavil fino in v lastni delavnici izdelane obleke, površnike in kožuške za dečke vseh starosti. — Gđ. Jul. Storoča pa je razstavila najboljše ter za otroke najprimernejše higijenične čevljičke „Tip Top“. Končno opozarjamo še na klavir, izdelan v lastni delavnici gosp. Al. Breznika, ki ga je postavil včeraj v razstavo.

Poučni izleti „Prosvete“. V drugi polovici meseca septembra priredi „Prosveta“ več poučnih izletov v ljubljansko industrijalna podjetja, in sicer ne samo za dijake, ampak za ljubljansko občinstvo sploh. Vzbuditi hočemo na ta način med najširšimi sloji zanimanje za domačo industrijo. Ogleдали si bomo glavno tobačno tovarno, predilnico, elektranjo, plinarjo, kemično tovarno, Koslerjevo pivovarno in po možnosti še druga podjetja. Vabimo že danes slovensko občinstvo ljubljansko, da se udeležuje teh izletov v velikem številu. Čas in spored vsakega izleta se pravočasno naznani v tem listu.

Odbor „Prosvete“.

Grilova nedelja ali žegnanje v Vodmatu je 13. septembra letos. Ta dan bo ljudska veselica, ki jo priredi politično, gospodarsko in izobraževalno društvo za vodmatski okraj na vrtu g. Draškove v Bohoričevih ulicah št. 9. Vspored: 1. Tamburanje. 2. Petje. 3. Lov na srečo. 4. Ples. 5. Umjetalni ogenj. 6. Keganje na dobitke. 7. Raznosterosti. — Iz prijaznosti sodeluje slav. pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ in tamburaško društvo iz Vodmata. — Začetek ob 3. popoldne. — Vstopnina 30 vin. — Čisti dobiček veselice je namenjen v korist društvene knjižnice in splošne organizacije. — K mnogobrojni udeležbi vabimo vabi odbor.

Glasbena šola. Ker se bliža pričetek šol, se opozarjajo vsi oni starši, ki žele svoje otroke izvežebati v glasbi, da jih vpišejo v slovensko glasbeno vzgojevališče „Glasbene Matice“ v Ljubljani. V lanskem šolskem letu je bilo na tem zavodu 495 gojencev in poučevalo je 12 učiteljskih moči. Letos pa napravi važen korak naprej v smeri proti pravemu konservatoriju, ker se bode poleg dosedanjih predmetov (teorije, harmonije, kontrapunkta, kompozicije, zborovega petja, solopetja, klavirja, violine, čela, flate in klarineta) otvoril pouk v vseh nadaljnjih instrumentih: v kontrabasu, oboi, fagotu, rogu, trobenti, pozavnih in harfi. Poučevali bodo namreč na zavodu člani novega koncertnega orkestra svoje instrumente. Novemu kapelniku g. V. Talihu so se poverile redne ensembelske vaje. Slovenci imamo mnogo glasbene usposobljenosti, le vzbujati in izobraževati si jo damo vse premalo. Maršičko, ki ne more ali ne mara po srednjih in visokih šolah študirati, bi lahko v glasbi prišel do pravega dobrega kruha. Povpraševanje po dobrih godbenikih je vsepovsod toliko, da si ti kar izbirajo boljša mesta. Slovenci lahko sčasoma postanejo na glasbenem polju drugi Čehi. Čas vpisovanja in pogoji sprejema so razvidni iz „Izvestja“, ki se dobiva v „Glasbeni Matici“, iz lepakov in iz današnje njega inserata.

Umrli je danes gospa Marija Kopriwa, soproga bivšega mestnega fizika.

Klerikalni napad. Gosp. Adolf Robida nam piše, da se ni udeležil napada na g. Sedeja, nego je le od daleč gledal dotično rabuko.

Šopek krasnih zrelih rdečih jagod nam je poslala gospa Alojzija Premk, notarska uradnica, ki jih je nabrala na Prešernovi gori pri Kranju. Lepa hvala!

Restavracija G. Aurovih dedičev v Wolfvovih ulicah je prevzel z današnjim dnem g. Matija Pikel, bivši dolgoletni poslovodja v restavraciji pri „Maliču“.

Gostilničarska zadruga za sedni okraj ljubljanske okolice. V ponedeljek, dne 7. t. m. v pisarni gostilničarske zadruge v Ljubljani zbrani gostilničarji ljubljanske okolice so soglasno sklenili, ustanoviti zadrugo za sedni okraj ljubljanske okolice. Oddaljenejši tovariši gostilničarji so po zdravilišhod telegrafično in izrazili svojo željo po ustanovitvi te zadruge. V pripravljalni odbor so voljeni gg. Jesih Jakob iz Rudnika, načelnikom; Šušteršič Franc iz Zapuž, namest-

nikom ter Mavec Anton iz Šiške in Zrimšek Anton iz Kosez, odbornikoma. Kmalu se skliče ustanovni občni zbor.

Podčastniki tukajšnje garnizije prirede v soboto, dne 12. t. m. v areni „Narodnega doma“ družbinski večer spojen z vojaškim koncertom in šaljivo pošto. Začetek ob 8. Vstop prost. Prijatelji in znanci podčastnikov, kakor slavno občinstvo sploh, se tem potom vladno vabi.

Oleševsko društvo v Rožni dolini priredi prihodnjo nedeljo dne 13. septembra veliko veselico, združeno z vinsko trgovijo v prostorih g. Balija. Veselica se vrši ob vsakem vremenu, ker je na razpolago velik nov salon. — Povodom sestanka slovenskih gostov v metropoli Slovencev okrašene so bile hiše v Rožni dolini z zastavami.

Nova ljudska šola v Spodnji Šiški se otvori v nedeljo 13. septembra in bo tem povodom pod pokroviteljstvom gospe soproge deželnega predsednice baronice Karle Schwarzove veselica v proslavo cesarjeve 60letnice. Čisti dobiček namenjen je društvu „Otroški prijatelj“ in za revne otroke v Spodnji Šiški. Spored. Blagoslovljenje novega šolskega poslopja. Ob 9. uri maša pred novim šolskim poslopjem. Pri maši poje mešani pevski zbor „Čitalnice“. Po maši blagoslovljenje novega šolskega poslopja. Pričetek slavnosti naznanijo strelji iz topihev. Slavnostna veselica se začne ob 3. uri in se vrši na celem Reininghausovem vrtu. Vhod na veselični prostor ob Celovski cesti poleg pošte in ob Fran Josipovi cesti. Sodelovanje sl. domžalske godbe ter šišenskih društev „Čitalnice“, „Gasilnega društva“, telovadnega društva „Sokol“ in tamburaškega društva. Na sporedu je tudi slavnostni govor. Ob 5. uri vzdig „Zeppelinovega balona“ model V. Potem vinska poskušnja v šišenski vinski kleti, kjer se bode točilo vino gg. vinotorčev: Viktorja Bolafije, Antona Pogačnika, Jerneja Stelata, Peter Stepiča, Alojzij Zajca, Josipa Vodnika in Ivana Zormanca. Zvečer bode ves veselični prostor električno razsvetljen. Ob 9. uri vzdig bengaličnega balona. Vstopnina 20 h za osebo. — Otroci prosti. V slučaju neugodnega vremena se vrši veselica dne 20. septembra t. l.

„Žirovnikov zbor“ v Št. Vidu nad Ljubljano priredi dne 13. sept. v gostilni pri „Slepem Janezu“ cesarsko slavnost.

Napad. Z Vrhniške se nam piše: V terek je naš dični podžupan Fr. Tršan ml. na cesti mirno idočega J. Groma, zidarskega pomočnika z nožem napadel; zadel mu je dve hudi rani, eno pod očišom in eno na roki, na kar mu je fant utekel. Tršar je pijančeval ves popoldan s svojim pomočnikom, znanim pijavcem Markovcem. Torej je le mogoče resnica, da njegova soproga ni varna pred možem. Kaj poreče sedaj dr. Marolt. Kdo je sirovina, liberalci ali klerikalci? Pač res. G. iha vkup štrih! Tudi župan je bil snoči še bolj sladko ginjen kot takrat, ko so ljubljanski klerikalni prvaki napadli g. postaje načelnika. Vrhničani mislimo, da bomo kmalu imeli trojni pogreb Ochsentot, Marolt tot, Tršar tot.

Javno ljudsko knjižnico otvori „Prosveta“ prvo nedeljo v oktobru v Ratečah na Gorenjskem. Istočasno se znatno spopolni še obstoječa knjižnica v Kranjski gori.

Za opeklinami je umrla v Celovcu gospa Ana Trmučnik. Po nesreči se ji je vnela pri štedilniku obleka, katere ni mogla pogasiti.

Iz Žirov se nam piše: O naši slavnosti 30. avgusta prigodom otvoritve „Sokolskega doma“, se je že več dopisnikov oglasilo in upamo, da se bodo še, ker dosedaj še ni nobeden dopisnik prave slike o tej večeršni in velepomembni slavnosti podal. Omeniti pa je nekaj drugega Ziri, Stara vas Dobračovo in Selo leže ob cesti te krasne doline. Ako gre tujec ponoči po teh vaseh, je v veliki nevarnosti za življenje, posebno ob času dežja, ker so globoki jarki ob cesti z vodo napolnjeni. Da pa je ponoči tema posebno jesenski čas in da se popotniku v temi lahko pripeti, da pade v jarek ter se ubije, menda ni treba posebej poudarjati. Le čuditi se je, da se poklicane oblasti v tem oziru ne zganajo. V vseh teh že imenovanih vaseh ne gori v največji temi niti ena svetilka. V tem oziru je nujno treba kaj ukreniti, ker teme Žirovci ne ljubimo v nobenem oziru. Torej poklicani faktorji na noge in pokažite, da ste res napredni v vsakem oziru. Antiklerikalec.

Iz Idrije. Pevski zbor del. bral. društva v Idriji priredi v nedeljo, dne 13. septembra izlet k br. Kaje-tanu p. l. Premersteinu v Ljub. beč. Prijatelji lepega petja dobrodošli!

Prešiče se mislili krasti kočarju P. v. Severju na Ježici najbrž kaki oigani. Enega so zaklali, dva pa ranili na hrbtno, a so bili med tem najbrž pregnani.

Cerkveni nabiralnik je odnesel in vnel v župni cerkvi v Št. Vidu nad Ljubljano nenan tat. Zaprli so nekega sumljivca.

Predrzen železniški sprevodnik. Ko se je predvčerajšnjim peljal neki Slovenec z večernim savinskim vlakom v Celje, je na Polzeli nekaj golobradih coljskih Nemcev in nemškutarjev vstopilo v voz in hajlalo ter pelo „Die Wacht am Rhein.“ Nekemu slovenskemu sopotniku je neprestano hajlanje bilo že preveč, zato je zaklical „živio“ slovenski Polzeli. Ta „živio“ je pa silno zbedel železniškega sprevodnika, ki je z oči-vidnim zadovoljstvom prenašal tulenje celjskih pobicev. Bil je takoj v vozu in nahlulil dotičnika, da ga bo „an-cajgal.“ Dobil je seveda odgovor, kot se spodobi za takega človeka.

Nevaren tat. Orožništvo na Jesenicah je aretovalo na kolodvoru nevarnega tatu Hermana Jugenhäfa rojenega na Dunaju leta 1888 in na Dunaj pristojnega. Omenjeni se je pripeljal 8. t. m. z ljubljanskim vlakom, ki odhaja iz Ljubljane ob 9 uri, in sicer v drugem razredu; vozni listek je imel do Celovca. Ko je na Jesenicah izstopil, vzel je seboj peš-pirno nekega sopotovalca in hotel pobegniti. Oškodovani je takoj zapazil, da mu je pri njem sedeči mož ukradel pelterino. Naznanil je to sprevodniku, kaj da se je zgodilo. Jugenhäf stopil je ravno na nasprotni strani iz železniškega voza, ko so ga opazili in prijeli. Načelniku postaje je rekel, da je vinski trgovec. Ko ga je pa orožniški stražmojster g. Josip Zabkar v svoji pisarni natančno vest izprašal, povedal je, da je konjski trgovec, kar mu pa tudi ni verjel. Misli je, da bo orožnike potegnil, je pa samega sebe, ker človek, ki ima le eno krono in 70 vin., ne more biti ne vinski trgovec kakor tudi ne konjski. Pri tat-u se je dobil zastavni listek — št. 15.598 iz Trsta, kjer je zastavil kolo, ki je gotovo ukradeno, in je vredno 57 K, kakor je razvidno iz zastavnega listka. Dobil je na kolo 40 kron. Kolo je znamke „Styria“.

Jugenhäfa je orožništvo izročilo sodišču v Kranjski gori, da ga natanko zaslišijo. Kolo je bilo v Ljubljani ukradeno. Lastnik naj se zgasi pri mestni policiji v Ljubljani ali pa pri c. kr. okrajni sodnji v Kranjski gori. Jugenhäf mora biti mednarodni tat, kajti tudi mariborsko sodišče ga zasleduje kot konjskega trgovca — in še več drugih sodni na Stajerskem. Če je res Dunajčan se še ne ve, ker dokumentov ni imel nobenih pri sebi.

Novice iz Trbovelj. Piše se nam: Dne 5. septembra t. l. so tukajšnji orožniki zaprli upokojenega rudarja Janeza Lenarda, rojenega 1852 l. v Sv. Vidu pri Grobelnem (okr. Celje) pristojnega. Imenovani je obdolžen oskrumbe in posilstva nad 12letno deklico, kakor tudi nečistosti zoper naravo storjeno na živalih. Lenard je orožnikom pri aretaciji vse obstal. Dne 6. septembra t. l. okrog 10. ure ponoči, je nastal prepir med delavci pri predoru ob Savi v Trbovljah in sicer: med Janezom Mugerlom, rojenim 1875. leta, in na Italijansko pristojnim in Martinom Pepelnjakom, na kar je Mugerle Pepelnjaka začel z bikovko pretepavati. Ko ju je hotel Franc Povše pomiriti, šel je Mugerl v svoje stanovanje v svoj koveček po okrog 40 cm dolg kuhinjski nož in začel proti Povšetu mahati, ter je Povšetu prizadejal tri težke poškodbe. Ravno v istem času vnel se je drug prepir nedaleč od zgoraj imenovanega pretepa. Spoprijeli so se delavci zgoraj imenovanega predora, 4 Hrvati in en Italijan in sicer: Ilija Koroha, Stefan Milič, Janez Čutič in Matevž Bajon, ter Avguštin Gruden. Hrvati so Grudna na tla podrli in začeli po njem hoditi in ga pretepavati, ter mu pri tem več reber polomili in ga tako težko telesno poškodovali, da je na mestu obležal. Ko je prišla orožniška patrulja, našla je le poškodovance, a storilci obeh tepežev so pobegnili. Po celonočnem marljivem in vestnem iskanju se je posrečilo orožniški patrulji, da jih je drugo jutro vseh pet dobila z Marijo Sever, ki je z Mugerlom skupaj živela in ga je pridno prikrivala in zagovarjala ter njegov krvavi nož obrisala in skrila. Končno so orožniki tudi njo aretovali, in vseh šest c. kr. okrajnemu sodišču v Laškem trgu izročili. Poškodovancu Povše in Gruden ležita težko ranjena v tukajšnji rudarski bolnišnici. Ravno istega dne okrog 10. ure ponoči je šel na svoje stanovanje v Bevkovo pri Trbovljah Bodimir Peter, 27letni samski delavec pri predoru ob Savi. Kakor je sam izpovedal, ga je med potjo srečalo šest mu nepoznatih moških oseb. Začeli so ga z besedami psovati, nakar je eden izmed nepoznatih ustrelil s samokresom proti Bodimiru in mu s kroglo desno nogo pod kolenom popolnoma prestrelil. Poškodovane leži v rudarski bolnišnici, storilca pa skuša orožništvo izslediti.

Talije za rešitev življenja v znesku 52 K 50 v je dobil Franc

Miklavčič v Dolenji Dobravi, ker je rešil smrti 2letnega Jožefa Mraka, da ni zgorel.

Sokol v Ptuj. Pravila ptuj-skega „Sokola“ so potrjena. Telo-vadci se pridno vadijo in tudi za naslednika vaditelja Gregorki, ki je moral vediti nemškega hujkanja iz Ptuj, je že poskrbljeno. Veselje nemškutarjev, da s tem uničijo ptuj-skega „Sokola“, še odstranijo Gregorko, je bilo prenačljeno.

Konkurz je dovolilo okrožno sodišče v Celju nad premoženjem Tomaža Paparke, trgovca z mešanim blagom v Braslovčah. Upravitelj konkurzne mase je notar Jezovšek na Vranskem.

Udeleženci mladeniškega shoda v Nazarjih so se na poti proti domu v Grušovljah v Savinski dolini stekli. To je čisto v duhu kršč. socialne pretepaške izobrazbe. Naravna posledica neprestanega hujkanja k boju, ki ga z vsi brezstidnostjo vrši naša duhovščina, oznanjevalka „krščanske ljubezni“.

Zastupiti se je hotela v Trstu 19letna dekla Josipina Urh s karbolovo kislino, a so jo še o pravem času rešili.

Trgovska in obrtna zbornica v Gorici je na mesto umrlega Karla Holzerja volila v dež. zbor Italijana Jos Venuttija.

Nasilstvo na Hrvaškem. Sodna komisija je izvršila v tiskarni „Srbo-brana“ v Zagrebu hišno preiskavo in je zaplenila vse — kupčijske knjige. Poslanec Budisavljević ima menda prav, ko je rekel, da se hoče s tem „Srbo-brana“ materijalno ruinirati.

Tatinski sluga. Pri nekem transportnem podjetju v Trstu je sluga pokradel za 5000 K vrednosti srebrnine in zlatnine. Predne so prišli tatvini na sled, je mož zbežal.

Semenj Dne 9 t. m. je bilo na tedenski semenj prignanih 53 volov, 36 krav in telet, skupaj 89 glav. Kupčija je bila srednja.

„Društvena godba Ljubljanska“ koncertuje danes zvečer v hotelu „Mirja“. Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.

Društvena godba Ljubljanska koncertuje jutri pri večerni predstavi „The Elite Biograf“ na vrtu hotela pri „Maliču“. Začetek ob 1/8. zvečer.

Razstava otrok, ki se je otvorila predvčerajšnjim v Ljubljani v »Narodnem domu«, ima te skupine: I. skupina: 1. plakati »Nalezljive bolezni v sliki in besedi«, priredil dr. Demeter Bleiweis-Trsteniški. 2. Brošura: kako obvarujemo našo deco jetike. 3. Hiperplazija žrelne bezgavke in nje vpliv na razvoj otroškega telesa. 4. Različni aparati in bandaže za zdravstveno varstvo otrok. II. skupina: 1. Redilna sredstva za otroke. 2. Sredstva za postrežbo otrok. 3. Sredstva za snajenje ust in zob. III. skupina: Dela in učila otroških vrtcev. IV. skupina: Dela in učila šole. V. skupina: Solške potrebščine. VI. skupina: Knjige, učila, izdelki zavoda za gluhozorne v Ljubljani. VII. skupina: Sredstva in učila deželnega zavoda za slepce v Zagrebu. VIII. skupina: Mladinski spisi in strokovna dela o vzgoji otrok. IX. skupina: Glasbila, to je klavirji in druga raznovrstna glasbila. X. skupina: Igrače. XI. skupina: Narodna noša. XII. skupina: Starine. XIII. skupina: Ročna dela in vzorci za deklice. Stejemo dalje 29 skupin, katere je pač vredno, da si jih vsakdo ogleda in se prepriča o velikem napredku v nas Slovincih. Tržaške Slovence napravi izlet v Ljubljano v nedeljo, 13. t. m. Pridejo si ogledat to razstavo. Upajo, da se jih oglasi toliko, da jih bo dosti za posebni vlak. Razstava je tako krasna in tako okusno urejena, da si jo je pač vredno ogledati.

Sokolski zlet na Sušaku. 7. in 8. september znači za hrvaško Primorje slavlje, kakor ga to še ni doživelo. Sokolski zlet na Sušaku ostane najveličastnejši trijumf hrvaške zavesti v Primorju. Takega sodelovanja naroda in takega zanosa še tam ni bilo. V ponedeljek zjutraj so se pričeli zbirati izletniki iz vseh krajev. Došlo je tudi ogromno naroda iz vseh strani reške okolice. Ves Sušak je bil očičen z zastavami in lampijoni. Povsod je vladalo svečano in oduševljeno razpoloženje. Ko je popoldne prišlo s parnikom »Daniel Ernö« preko 400 dalmatinskih Sokolov in 200 drugih izletnikov, se je na obali zbralo k pozdravu preko 10.000 naroda, ki je pozdravil goste z nepopisnim navdušenjem. Reka je bila tiha in prazna. Kar je hrvaškega prebivalstva, je prišlo v Sušak; Italijana pa so se poskrili. Ob 7. zvečer so z zagrebškim vlakom prišli Sokoli in gostje iz Zagreba in Karlova. Sprejem je bil impozanten. Kmalu so bili Sušak, Trsat in okolica čarobno razsvetljeni in krasna bakljada se je pomikala po ulicah. Potem je bil komers. V terek se je vršil program izleta z nastopi Sokolov in veselicami. Vseh sokolskih društev je bilo zastopano preko 50, tako da je bilo Sokolov okoli 2000 iz vse Hrvaške, Dal-

macije in Istre. Prišli so tudi Sokoli iz Trsta in Ljubljane pod vodstvom dr. Rybára. Zastopane so bile tudi češka, poljska in srbska sokolska zveza. V Reki, v kateri je vladalo pravečito obredno stanje, se ni, kakor računano, nič zgodilo, marveč je bilo vse mesto kakor izmrlo. Pač pa so v Zadrutamošnje laške barabe napadli Sokole, ko so se vkrcali v parnik. Sokol karja Valiča so malone ubili. Potrebo imajo one duševne reve na stopati proti Hrvatim! Voda sili jinže do ust in še sami se poganjajo za to, da čim preje poginejo — zadnji ostanek dalmatinskega lažiitalijanstva.

Prijet mednarodni defraudant. Kakor smo že poročali, je dne 27. januarja t. l. 23letni kontorist Franz Hanhart defraudiral ljubljanskemu trgovskemu zastopniku g. Karela Megliču 2400 K in jo odkuril v Italijo, kjer si je poiskal službe pri inženirju Viktorju Orsenigi v Milanu, ki je tudi kmalu postal Hanhartov žrtev. Nekoč med Orsenigovo odsotnostjo je izginil Hanhart, z njim pa tudi inženirjevo paleto, v katerem je bil ček za 6430 lir, kojega je Hanhart pod tujim imenom škontriral. Tukajšnja policija je brzojavno pisnim putem po Megličevi defraudaciji takoj pozvala milansko kakor tudi druge policije, da Hanharta aretujejo. A ker ga milanska policija ni mogla izslediti, je tudi tam izvršil tatvino in pobegnil. Najnovejša sled Hanhartova je vodila v Marzelj na južnem Francoskem, tam ga je tudi usoda zadel. Na bozjavno zahtevo ljubljanske policije bil je navedenec glasom brzojavno poročila c. in kr. avstro-ogrskega konzulata predvčerajšnjem po marzelski policijski prefekturi tam aretovan in sodišču izročen. Hanhart je zasledovan tudi v centralni policijski tiralnici, ker je kot zastopnik neko dunajsko trdvo opeharil za 1700 lir. Mladi defraudant je v Trziču na Kranjskem rojen, pristojen pa v Parizu ter govori poleg slovenskega tudi nemško, laško, francosko, slabo angleško in arabsko.

Trpinčenje živali. Včeraj je neke na Dolenjskem neki mesar, odnosno hlapec naložil na majhen voziček 7 prašičev in 8 telet in sicer na tatmajhen prostor, da je ležala uboga žival skoraj druga vrh druge. Zavarjal se bode zaradi svoje trdosrčnosti pri pristojni oblasti.

S posebnim vlakom se je včeraj peljalo iz Stajerske skozi Ljubljano na Brezje 23 voz romarjev, kateri se danes povrnil nazaj.

V Ljubljano skočil ali padel je snoči Pred Prulami drvorez Mihal Pančur, ki se je pa naglo umazal za nek čoln in se skobacal iz voda. Ko je bil na suhem, je ponosno pokazal, da nikomur nič zato, če skoči v vodo.

Za 64 K perila je bilo dne 7. t. m. ukradenega perici Uršuli Zimmermannovi iz Bizovika, katerega je bila pustila brez varstva na vozu na cesti blizu državnega kolodvora v Šiški. Perilo je bilo last raznih strank. — Danes pa je bila posestnik Franciški Permetovi v Poslovnem drevoredu z voza ukradena vreča žola, vrednega do 22 K.

Zblaznel je danes na vlaku 28letni delavec Anton Pegan, od Sežane, kateri je bil namenjen na božični pot na Brezje. Policija ga je vzel v zaščito. Nesrečnež hoče na vsak način imeti spovednika, ker si domišlja, da ga usoda v kratkem pritira v smrt.

Kolo ukraden je bilo v soboto trgovskemu zastopniku g. Karela Megliču iz veže pred pisarno na Dunajski cesti št. 32. Kolo je trdilo »Puch« I. model, je še precej v dobrem stanju in je vredno do 100 K.

Izgubljeno in najdeno. Delavec Mate Blažević je izgubil denarnico, v kateri je imel čez 60 K denarja. — Gostilničarica g. Helena Hellerjeva je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Šolski učencec Anton Vrečar je našel denarnico z večjo vsoto denarja in jo oddal pri magistratu. Sluga Alojzij Lukman je našel še meseca sušca srebrni gumb in zlato naprsno iglo. — Strojarski pomočnik Ivan Novšak je našel suknjič, v katerem je srebrna ura z urazico. Izgubitelj ga dobi na najbližteljevem domu na Poljanski cesti št. 43. — Najden je večji ključ, katerega dobi lastnik pri policiji.

Drobne novice.

— »Slovenec« sotrudnik volun-Nastič je dobil, kakor poroča list »Nap«, 37.000 K za svoje denuncije o cije od hrvaške vlade. Brošura, ki ide v hrvaškem, nemškem in francoskem jeziku, bo dokazala, da sta bila Rauch in Nastič v ozki in neprestani zvezi, ki je temeljila na »gšeftu«.

— Nesreča. Na Dunaju je v Mariahilferi vrgel cestni voz na tla Jurja Oliczevskega, sina policijskega predsednika v Bukareštu. Zlomil

mu je roko in ga na glavi hudo poškodoval.

— Zaradi defraudacij se je ustrelil v Sterzingu ravnatelj tovarne marmornatih izdelkov.

— V znamenju morale. V Peču-hu je bila v samostanu Notre - Dame 17letna deklica Andrassy. To si je zaželel ondodni župnik in izrazil to svojo željo prednici samostana. Ta je bila pripravljena mu jo izpolniti. Zato je deklico postavila zvečer na cesto. Dekle je šlo v župnišče iskat si prenočišča. Župnik jo je omamil in jo hotel poslati, a se je deklica prebudi-lo, predno je izvršil svoj namen. Tudi drugo jutro je poskusil svojo srečo, ko se mu pa ni obneslo, in je dek-le jelo kričati, dal ji je 11 K, da naj molči.

— Zblazneli, ker so jedli strupe-ne gobe. Pri Steinmangerju so zblazneli trije otroci, ki so jedli stru-pene gobe. Njih mati je umrla vsled tega.

— K sleparstvu bivšega danske-ga ministra Albertija. Državni pravdnik je dal zapreti pet bivših ministerijalnih ravnateljev kot so-udeležence sleparstvu Albertijevem. Bivši minister Reedtz je pobegnil. Škoda znaša okoli 9 milijonov.

— Blaznega so aretirali na po-svestu predsednika Roosevelta v Oi-sterbayu. Bil je oborožen s samokre-som. V soboto se je raznesla vest, da je bil na Roosevelta izvršen atentat, a dotično sporočilo ni resnično, ker je nastalo vsled zgorajšnjega do-godka.

— Otvoritev železnice. Otvorili so železniško progo Pirej - Atene-Larisa. Časopisje naglašja njeno važ-nost in upa, da bo Turčija kmalu do-volila, da se zveže ta železnica s tur-skimi, kar bi povzdignilo gospodar-sko macedonske vilajete.

— Umrl je v Reichenau-u baron Oton Bourgoing, star 69 let. Preje je bil francoski diplomat, pozneje pa podguverner Ländersbanke.

— Eksplozija. Graščinski upra-vitelj, inženir Götz v Borgomu na Ruskem je dobil včeraj po pošti o-mot. Pri odpiranju je omot eksplo-diral, vsled česar sta bila ranjeni dve osebi.

Razne stvari.

* Koliko je Njujork vreden. Ravno kar je izšla uradna statistika o vrednosti posestev in hiš v Nju-jorku. Vrednost vseh nepremičnin znaša 6141 milijonov dolarjev, ter je narasla v zadnjem letu za 437 mi-lijonov dolarjev, to je za več, kakor znaša vrednost vse zemlje v petih državah Floridi, Misisipiju, Oklaha-mi, Oregonu in Vjomingu.

* Strast opija v Njujorku. Pri-hodnje leto se zbere v Njujorku med-narodni kongres proti opiju. V ta men je izdal dr. Wright važne po-datke o širjenju opija v Ameriki. Sa-mo v Njujorku je nad 6000 oseb, ki so se vdale kajenju opija. Izmed teh jih je 5000 belokozcev. Leta 1878. se je uvozilo za kajenje 54.000 funtov opija, lani pa že 151.000 funtov. Vlada je začela resno misliti na boj proti tej strasti, ki ubija več ljudi kakor vsaka druga strast.

* Žrtve tigrov. Med vsemi zver-mi zahteva tiger največ žrtev. Od leta 1900. do 1907. so tigri v Indiji raztrgali in požrli nad 4000 oseb in 190.000 domače živine. Sicer niso vsi tigri tako krvoločni, toda ako je tiger enkrat okusil človeško meso, postane zelo nevaren za ves okraj. Tako se pripoveduje o nekem tigru izpod Himalajskega pogorja, da je raztrgal nad 300 ljudi, preden so ga ustrelili.

* Previdnost pri rabi svinčni-kov! Pred kratkim je umrl mlad mož, ki se je ranil prst, ko je obreza-val svinčnik. Mala zarezava mu ni bila mar, še-le drugi dan je postal pozor-ren, ko ga je jelo skeleti na prstu. Naslednji dan je bilo opaziti nevar-no vnetje, ki se je razširilo po vsej roki in po levi strani oprsja. Pokli-čani zdravnik je konstatiral, da se je bolnik zastrupil z grafitovim pra-hom, ko je spil svinčnik. Bilo je že prepozno. — Na to nevarnost je tre-ba opozoriti zlasti šolsko mladež, ki ima tudi to navado, da vtika svinč-nik v usta, ko piše z njim. Dognalo se je namreč, da je ta razvada povzro-čila semintje črvesno vnetje in dru-gie notranje bolezni.

* O jagodah so dognali zdravni-ki, da njih sok pospešuje prebavlja-nje. Trdokuhan beljak zvoedeni, ako zliješ nanj jagodnega soka. Komur je predpisal zdravnik sladkorja pro-sto dijetlo, sme brez skrbi jesti jago-de, ker tisto malo sladkorja, kar ga imajo v sebi, ne škoduje. Ni še po-vsem dognano, ali uživanje jagod res kaj pomaga zoper protin, a brez dvo-ma delajo jagode kri alkalčno, ker so bogate na, alkalnih soleh. — Meč-nikov je izračunal, da se poraja v prebavljalnem aparatu človekovem na dan nič manj kot 128 milijonov bakterij, od katerih je del koristen, drug del pa nevaren. On je mnenja, da je v dosegu dolgega življenja po-

trebno, da varujemo imenovane or-gane kolikor se le da pred tujimi bakterijami, in našteva med jedili, ki se jih je iz tega vzroka ogibati, tudi jagode. Vsekakor je potrebno, da jagode dobro operete, predno jih jeste.

VABILO

XIII. redno veliko skupščino

„Družbe sv. Cirila in Metoda“
v Ljubljani
v nedeljo, 13. septembra 1908
v Ptuj.

o o o
S P O R E D :

Zborovanje se prične ob 11. dopoldne v „Narodnem domu“.

1. Nagovor prvomestnika;
2. Tajnikovo poročilo;
3. Blagajnikovo poročilo;
4. Poročilo nadzorništvu;
5. Volitev članov v družbino vodstvo;
6. Volitev nadzorništvu (5 članov);
7. Volitev razsodništva (5 članov);
8. Slučajnosti.

Vodstvo „Družbe sv. Cirila in Metoda“
v Ljubljani, dne 22. avgusta 1908.

Dostavek: 1. Po zborovanju bo skupni obed v restavraciji „Narodnega doma“. Kuvert 2 K 50 vin. Udeležencem se je zglasti do 8. septembra z naslovom: „Moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda“ Narodni dom v Ptuj.

2. Dne 12. septembra odhod iz Trsta ponoči ob 11.30. — Dne 13. sept. odhod iz Ljubljane jutraj ob 4.57. — Dne 13. sept. odhod iz Zidan. mostu jutraj ob 6.41. — Dne 13. sept. odhod iz Celja ob 7.15 jutraj. — Prihod v Ptuj ob 9. uri 53 minut.

Izpred sodišču.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča
Rafiniran tat.

Na zatočni klopi sedi eden naj-bolj prefriganih tatar, kar jih pozna naša domača kriminalistika. To je 42letni Josip Prek, bivši ključav-ničarski pomočnik, rojen v Prebačevem pri Kranju in brez stalnega bivališča. Obdolženec je vitke rasti, nosi kratko črno brado ter ima nemiren pogled. Govori hitro in maha med govorom ravnournno z rokama. Njegova nevar-nost se kvalifikuje s tem, da ga stra-žijo trije pazniki in sicer tako, da sedi eden za njim, med tem ko ona dva na vsaki strani stojita obrnjena proti obdolžencu ter strogo pazita na vsak njegov gibljaj. Naval ljudstva na dvorano je ogromen. Obravnavi predseduje sod. nadsvetn. Polec, kot votanta sta sod. svetnik Vedernjak in pl. Laschan, državno pravd-ništvo je zastopal dr. Neuberger, zagovornik mu je sodni svetnik Deu. Prek je pogosto spreminjal svoje ime. Pri obravnavi trdovratno trdi, da bi bil on Jože Prek, temveč pravi, da je Luka in pripomni, da se nahaja po Ameriki in drugod na stotine ljudi s takšnim imenom. Obdolženec je skušal simulirati blaznost, a zdravnika zvedena sta takoj izrekla, da je si-mulant. Glede veroizpovedanja je trdil, da je brezverec, kalvinist, luteranec, metodist in žid. Povabljenih je bilo 32 prič, katere so vse dobro poznale Preka, a ta je vedno trdil, da ni on tisti, o katerem priče govorijo in da izpovedujejo neresnico. Prek se je učil v Ljubljani na Marije Terezije cesti ključavničarskega obrta, a bil je že kot vajenec zaradi tatvine obsojen pri c. kr. sodišču v Ljubljani v pet-dnevni zapor. Od leta 1881. je bil kaznovan večkrat zaradi vlačugarstva; vtaknili so ga tudi v prisilno delav-nico, od kjer je pa pobegnil. Od leta 1895. naprej so ga iskale kot bivšega vojaka in vojaškega begunca vojaške oblasti. Posrečilo se je leta 1886. dvema stražnikoma ga prijeti v Kolodvorskih ulicah v Ljubljani. A Prek jima je pobegnil in oddal nanje tri strele iz revolverja, katerega je nekoč izmaknil in vrh tega še 100 K. Po begu je pisal tukajšnji policiji iz Laškega razglednico, na kateri se norčuje iz nje. Prek je zmožen več jezikov. Vdinal se je pri neki mene-žariji, mogoče tudi cirkusu za slugo, in prepotoval križem sveta. Meseca junija 1898 je na Bavarskem v Mick-hausnu okradel tamošnje cerkev, potem pa v Schönbuchlu vlomil v šolsko poslopje. Bil je zato obsojen v Avgs-burgu na štiri leta ječe, katere kazens mu je znižala na tri in pol leta. Prišel je v Belgijo, kjer je bil pod imenom Oskar Nimas zaradi tatvine in vlačuganja prijet in obsojen na eno leto ječe, potem pa v iztiranje iz Belgije. Konec leta 1903 je prišel zopet na Kranjsko, prijel so ga za-radi tatvine v Skofji Loki in takrat se je imenoval Anton Pupo. Nato se je z njim pečalo vojaško sodišče, ki ga je zaradi begunstva, tatvine, ža-ljenja straže in nepokorščine obsodilo na tri leta ječe, katere kazens se mu je pa na eno leto zopet znižala.

— Vendelin Visst, vojaški nad-jetničar, je kot priča izpovedal, da pozna Jožeta Preka še iz časa, ko je bil v vojaških zaporih. Povedal je, da je sojetnike učil, kako da je možno z iglo vsako ključavnico odpreti. Bil je tudi nasilen in celo druge nago-varjal k nepokorščini. Prek pravi, da on ni tisti, o komer priča govori. Dne 2. januarja 1906 je svojo vo-jaško kazens prestal, a bil že 6. janu-erja zopet v Ljubljani, kjer je skušal na Bavarskem dvoru vlomiti. Zaradi tega in drugih tatvin je bil obsojen pri tukajšnjem deželnem sodišču na 15 mesecev težke ječe. Komaj je pre-stal kazens v Gradišču, šel je zo-pet na Kranjsko, od tu pa šel v Ita-lijo, od tedaj naprej se je potepal Prek po Primorskem in Kranjskem, kjer so ga orožniki aretovali in izro-čili sodišču v Kamniku, kjer je pa iz zapora pobegnil. Dne 14. aprila popoldne je v farni cerkvi na Rovih odprl dva nabiralnika in ju docela izpraznil. Vzel je približno kakih 20 K in s tem denarjem popival po bližnjih krčmah. V Vrhovljah in v Dolenjah je pa obdolženec Boga zaničeval in tako nesposlljivo o njem govoril, da se je morala ta zadeva tajno raz-pravljati. V Ratačah je pogrešil hla-peco Jurij Jesenko svojo 8 K vredno žepno uro, katero je pozneje Prek v Vrbljanju prodal. V Preski je iz oltarja vzel pozlačen ščipalnik, kate-rega je župnik Brence pozabil; v Iškivasi se je pa vtihotapil v Čepel-nikovo hišo, in tam vzel hranilno knjižico iske posojilnice z vlogo 2000 kron. S to knjižico se je hotel na ta način skoristiti, da se je naslednjega dne zglastil v Tavčarjevi izseljevalni pisarni, ter zahteval od tamošnjega uradnika Jakoba Gorjana dve karti za Braziljo proti temu, da mu knji-žico da v varstvo. Ker je Prek go-voril v pruskem dialektu, kar se z imenom Čepelnik gotovo ni strinjalo, obvestil je Gorjanc o tem mestnega stražnika, ki je Preka v gostilni pri „Tišlerju“ aretoval. Po stari navadi je skušal zopet redarju pobegeti, a se mu ni posrečilo. Pripomniti je še končno, da je Prek v svojo delavsko knjižico vtisnil pečat županstva Smled-nik in Smartno o priliki, ko se je mudil v dotičnih občinskih uradih. Porotnikom je bilo stavljeno 12 vprašanj, od katerih so le dve zanikali, druge pa soglasno potrdili. Prek je bil obsojen na 8 let težke ječe, potem se bo pa oddal v prisilno delavnico.

Telefonska in brzojavna poročila.

Češko dež. maršalstvo.

Dunaj 10. septembra. „Wiener Zeitung“ prijavlja imenovanje princa Ferdinanda Lobkovic za če-škega dež. maršala in nemškega po-slanca dr. Urbana za njegovega namestnika.

Bosna in Hercegovina.

Dunaj 10. septembra. „Reichs-post“ prijavlja interviewe z različnimi osebami iz Bosne. Srbi se odločno in dosledno izrekajo zoper aneksijo Bosne in Hercegovine, Hrvatje pa zanje.

Dr. Falk umrl.

Budimpešta 10. septembra. V starosti 80 let je tu umrl ustanovnik in bivši dolgoletni urednik „Pester Lloyd“ dr. Makso Falk. Bil je ro-dom iz Pešte. Mnogo časa je deloval kot žurnalst na Dunaju. V letih 1866 in 1867 je pokojno cesarico Elizabeto učil madžarskega jezika. Leta 1867 je ustanovil „Pester Lloyd“ in prišel v drž. zbor. Dolgo let je bil v ogrski delegaciji poročevalec o zunanji po-litiki in o kvoti.

Skupni ministrski svet.

Budimpešta 10. septembra. Da-nes je tu seja skupnega ministrskega sveta. Finančni minister Korytowski ni prišel. Ostali avstrijski ministri se vrnejo še nočjo na Dunaj.

Eulenburška bolezen.

Berolin 10. sept. Bolezen kneza Eulenburga se je obrnila na slabše tako, da je verjetna smrt.

Sultan odstopi?

Berolin 10. septembra. „Berl. Tagbl.“ poroča iz vodilnih mladotur-ških krogov, da se bo sultan k večjemu še kak mesec držal, a če se sam ne bo odpovedal, da bo s silo odstranjen.

Duhovnik roparski morilec.

Rim, 10. septembra. Kaplan don Adorni, znan krščansko-socialni agitator, se je preoblečen civilno vtihotapil v stanovanje 79 let starega duhovnika don Constantiniya in je starčar s nožem zaklal in s kladivom ubil ter oropal de-narja in hranilničnih knjižic v vrednosti 2200 lir. Kaplan je dolgo tajil in svračal sum na sorod-nike umorjenega duhovnika, a na-posled so se dobile priče, katerih iz-povedi so duhovnika-morileca tako po-tlačile, da je priznal svoj zločin.

Brzojavka

družbi sv. Cirila in Metoda

ob priliki glavne skupščine gmočno niš ne haane. Mesto brzojavke kupite pošto nakaznico, kateri izročite večji ali manjši znesek, na odrezek pa pride po zdrav skupščini! Seveda je treba storiti to par dni poprej. Pošiljatev naj se naslovi na moško podruž. lea sv. C. in M. v Ptuj. Lani je družba na ta način prejela lepo vsoto 477 K 51 h.

Darila.

Družba sv. Cirila in Metoda je imela meseca avgusta 1908 sledeče pri-spevke:

I. Doneski nabiralnikov: Mijo Grobota, Boh. Bistrica 5 K 12 vin.; tobakarna J. Kraigher, Postojna 12 kron; Olga Gombačeva, Motavun 16 kron; gostilna Zupančičeva, Ljublja-na 10 K; Jos. Klinar, Jesenice 6 K; Vinko Ogorelec, Škofelja 5 K; An-ton Albert, hotel pri »Zlatem levu«, Kanal 12 K 11 v; Rud. Pevec, Mo-zirje, 23 K; Franc Fischer, hotel »Pošta Bovec« 8 K; Lojzika Roš, Hrastnik v gost. Roš 18 K 36; Pepca Zadnik, Senožec 3 K 55 v; Jos. Ster, Tržič 8 K; Viki Dolence, Vrhnika 11 kron; J. Jeričjo, Podgora 7 K 30 v; gostilna Sitar, Ljubljana 4 K 47 v; Jak. Zalaznik, Ljubljana 10 K 14 v; Jos. Komljanec, Ptuj in s.: v »Na-rodnom domu« 10 K 51 v; Anica Muršec 2 K 30 v, skupaj 12 K 81 v; g. Pikel, Postojna, v narodnem hote-lu Fran Paternosta 16 K 32 v; nabir. v Kobzani 3 K 08 v; gostilna Suer, Kostanjevica 9 K 27 v; Janez Uznik, gostilničar v Selah, (Koroško) 3 K 20 v; moška podružnica, Kamnik i. sicer pri Kendi 6 kron 94 vinarjev; restavracija Michl 3 K; Trpinc 13 K; 80 v; Žerovnik 20 K 26 v, skupaj 44 kron; nabiralnik v Rabiču 10 K; žu-pan Florjančič, St. Peter pri Novem mestu 2 K 68 v; dr. Malnerič, Črno-melj v gostilni Jos. Skubica 13 K; Avrelja Kuhar, Trbovlje i. s. pri Plavšaku 13 K 50 v; Dimnik 11 K; Torteja 6 K 17 v, skupaj 30 K 67 v; Janez Blagajne, Vače 5 K; dr. Vilko Maurer, Krško pri K. Havelka 9 K 50 v in dr. P. dodal 50 v, skupaj 10 kron; Peter Štel, Mokronog iz štev. 59 K 03 v in štel. 78 K 1 K 37 v, skupaj 5 K 40 v; Janko Toman, Moravce i. s. Janko Toman 12 K 61 v; Fr. Ore-hek 15 K 80 v, skupaj 28 K 41 v; Janko Dolžan, Zirovnica v gostilni Marije Čop i. s. v enem 1 K 60 v, v drugem 4 K 43 v, skupaj 6 K 03 v; Ivan Stritar, kavarna »Avstrijca«, Ljubljana 8 K; gostilna pri »Lipki«, Ljubljana 16 K; N. Ljubljana i. s. v gostilni Vrtačnik, Vič 3 K 40 v, J. Pirnat, Vič 1 K 40 v, Rovšek, Vič 2 kroni 50 v; Roz. Hudovernik, Vel. Lašče 1 K 50; gostilna pod »Skaleco«, Ljubljana 1 K 10 v, skupaj 9 K 90; podružnica Zagorje ob Savi, in sicer v Medvedovi gostilni 2 K 82 vin.; H. Weinberger 10 K 93 vin., skupaj 13 K 75 vin.; gostilna Balja, Rožna dolina pri Ljubljani 23 K; družbina pisarna, Ljubljana, iz nabiralnika 5 K 60 vin.; iz pisemskega nabiral-nika 50 vin., skupaj 6 K 10 vin.; V. Zgornik, Črnce, v gostilni Jožefe Kosovelove 4 K; Fran Zacherl, Lju-tomer, iz nabiralnika Kukovec 18 K 10 vin.; Josip Cokljati, St. Gotthard pri Trojani 4 K 50 vin.; Iv. Kimo-vec, pri »Lipki«, Ljubljana 10 K; po-družnica Ljutomer iz nabiralnika Sršena 5 K; J. Bitežnik, Solkan, in sicer pri Antonu Mozetiču 5 K 30 v., pri Trpinu 3 K 10 vin., skupaj 8 K 40 vin.; I. Perne, gostilna Bastl, Tr-žič 11 K; Milan Žnidaršič, Matenja vas, iz nabiralnika »Bog in narod« 9 K 60 vin.; Fran Zaherl, Ljutomer, in sicer Rajh Joško, Muta 5 K 90 v., zadruga Čven 1 K 30 vin., Vavpotič, Ljutomer 2 K 10 vin., skupaj 9 K 30 vin.; Tilka Završnik, Travnik, in sicer pri Mirku Lunačku 2 K, pri Tilki Završnik 9 K 12 vin., skupaj 11 K 12 vin.; trafika Dolence, Ljub-ljana 1 K 70 vin.; Tončka dr. Prev-čeva, Kostanjevica, iz privatnega nabiralnika 10 K 53 vin.; Milka Ko-renčanova, Vrhnika 25 K; Karla Po-nikvar, Trst, v »Narodnem domu« pri sv. Ivanu 34 K; gostilna Fajdiga, Sodražica 20 K; Alenka Pikon, Do-brava 5 K 58 vin.; A. Šter, Tržič 7 kron; podružnica Bovec, in sicer v gostilni Frana Ostermana 13 K 64 vin. in Ant. Mlekūža 3 K, skupaj 16 kron 64 vin.; dr. E. Dereani, Gorica 15 K; gost. Jerman, Krško 7 K 40 v; M. Križman, iz gost. Schener, Krško 10 K; Fran Konšek, Trojane 7 K 40 vin., Ivan Ušlaker, Črnomelj, iz Spreitzerjevega nabiralnika 10 K; R. Horvat, Zagorje, iz gostilne M. Fatur 9 K 25 vin.; S. Gregorčičeva, Italica, Ljubljana 1 K 80 vin.; Ci-ril Prijatelj, iz nabiralnika »Pipčar-jeva«, Tržišče 9 K 60 vin.

II. Prispevki podružnic: Borov-lje 200 K; Lembah 7 K; Zalec mož. 141 K 97 vin.; Kropa, Kamna gori-ca, Dobrava, Podnart 113 K 34 vin. in 118 K, skupaj 231 K 34 vin.; Vransko 530 K; Ptuj 13 K; Kamnik,

mož. 145 K; Polzela 28 K 10 vin.; Komen (ob priliki krsta sinčka g. dr. Reja) 10 K; Črnomelj, mož. 96 kron; Velike Lašče 14 K; Trst, mo-ška 39 K 32 vin.; Zalec, možka (na-rodni davek 12 K 50 vin., članarina 2 K), skupaj 14 K 50 vin.; Lehen 153 K; Zagorje ob Savi 208 K 99 v.; Ormož, možka in ženska (ter čital-nica), čisti prebitek koncerta 37 K; Slovenji gradec (nabral K. Smid) 5 K 60 vin.; Mozirje, ženska 159 K; Metlika 437 K 20 vin.; Vipava 100 kron; Polzela 63 K 68 vin.; Komen 45 K 68 vin.; Hrastnik-Dol 30 K; Lembah 11 K 60 vin.; Sava 97 K; Sv. Ivan pri Trstu 140 K; Trebnje 803 K 49 vin.; Ilirska Bistrica 64 K.

III. Razni doneski in darovi: Andr. Pahor, Prvačina, nabral v Go-rici 5 K; Ant. Berce, Ljubljana, dar iz Podbrezja 7 K; prispevek akad. v Majerjevi restavraciji 15 K 12 vin.; dr. Gabršek, iz »Zaploti« pri Seidlu 12 K, skupaj 34 K 12 vin.; R. Hor-vat, Zagorje, dar Al. Domicelja 1 K; Josipina Blaž, Mozirje, dar Jos. Bla-ža 6 K; R. Tušak, Polzela od keglav-cev: Ježovnik, Mastnak, Mravljje, R. Tušak, nabralnih 1 K 52 vin., Peter Štel, Mokronog, od Jak. in Rud. Mejaka na cesarski slavnosti nabra-nih 6 K 51 vin.; R. Rajnhofen, Rajn-henburg, v župnišču nabralnih 22 K; phil. Ivan Vesenjaj, Moškanjci, na veselici bralnega društva 17 K 9 v.; volilo umrlega Antona Lavrenčiča iz Postojne 871 K 67 vin.; Fran Fi-scher, hotel-pošta Bovec, v družbi pri igri nabrali 2 K; vesela družba pri Majzelu v Beli cerkvi 2 K 26 vin.; dr. Pavel Kane, Vipava, vesela druž-ba pri obitelji Majerjevi 6 K; dr. Gregor Žerjav, Ljubljana, dobiček pri igri 2 K; Ant. Kozlevčar, Rakek, narodni davek 23 K; dr. Vlad. Ser-nec, Maribor, darilo Josipa Brinška iz Trnovca 10 K; Franc Majer, Ma-ribor, narodni davek nabral 12 K; volilo umrlega Fr. Praprotnika 50 kron; Otnar Golob, Kozje, nabral narodnega davka 21 K; Dragotin Lapajne, Idrija, prebitek veselice narodnih društev 100 K; Terezija Frece, Bizeljsko, v veseli družbi na-brala 6 K; Luka Svetec, Litija, od li-sta »Kopriva« 5 K, pisarniški zamor-ček 4 K, skupaj 9 K; I. Rak, Ljub-ljana, darilo poštnih uradnikov, in sicer Rak, Koser, Knez, Španjol, Pe-rovšek, 4 K 61 vin.; Alojzij Vidie, Ljubljana, narodni davek 1 K; Ma-rija Mikūž, Sv. Martin na Paki, na-brala na ženitovanju v Rogatecu 15 kron; V. Mihelič, St. Juri na Ščav-nici, nabral pri zgornjeradgonskih izletnikih 8 K; akad. fer. društvo »Vesna«, Kranj, nabralo pri vrtni veselici 63 K 46 vin.; Piero Jugovic, Strazišče, mesto venca na krsto umr-lega P. Vilfana 10 K; S. Kitek, Pra-gersko, nabral narodnega davka 19 kron; I. Bonač, prispevek od druž. svinčnikov 21 K 5 vin.; Ant. Koro-šec, Podgora, nabral na sokolski slav-nosti v Ljutomeru 4 K 36 vin.; abi-turijenti za »Dubrovniški shod«, ki se ni vršil 100 K; »Zvonaši« ob 25-letnici »Lire« v Kamniku 2 K 50 v.; Josip Cekljati, St. Gotthard, in sicer dar občine Trojane v proslavo 60let-nice cesarjeve 20 K; Jožef Majaron, Ivo Modrijan, Helica Majaron in Anica Majaron a 1 K, skupaj 4 K; rodbina Orožnova, Rajhenburg, me-sto venca na grob strica A. Kukovi-ča 20 K; županstvo Kanal 30 K; iz-letniki iz Ajdovščine v Vipavi 5 K 1 vin.; litijski fantje, kot prebitek igre »Deseti brat« 55 K; Pavel Jago-rič, Gjurjo Sverka, Ivan Modrijan in K. Kovač, Stari trg, nabrali 5 K; Rad. Tušak, Sv. Anton, nabral, in si-ker na gostovanju trg. Peveca 10 K 20 vin., isti večer, ko so kozarec vina izpili 2 K 40 vin., štirje, ki so se po-bratili, pa bratovščine niso držali 5 kron 60 vin., skupaj 18 K 20 vin.; Miha Ferjan, Slovenji gradec, izku-pilo od prodane »fajfe« 5 K; Fran Skulj, Tržišče, nabral na veselom »Manevru« v St. Janžu 7 K; Anton Guček, Ljubljana, protistava s Črne-tom 1 K; vesela družba v Zgornji Hudinji pri Celju 2 K; rokodelsko bralno društvo Tolmin, nabralo o priliki odhodnice predsednika A. Ko-mel 10 K 30 vin. in v veseli družbi v Podmeleu 3 K 30 vin., skupaj 13 K 60 vin.; Fran Premrov, St. Vid pri Vipavi, star denar za 70 vin.; Andr. Kalan, Škofja Loka, vsled dobljene pravde 10 K; Anton Majer, Ljublja-na, izgubljeno stavo 10 K; Ciril Pe-trovec, Muta, nabral med keglarji 3 K 60 vin.; Franc Majer, Maribor, nabral narodnega davka 35 K; I. C. Šiško, Gradec 5 K 14 vin.; dr. Ivan Mrhar, Prigoric pri Ribnici, nabral 11 K 60 vin.; Mici Pavlinova, Ljub-ljana, nabrala v veseli družbi 3 K 50 vin.; Blaž Ranc, Volšperk, narod-ni davek 1 K; Alojzij Vidie, sedaj v Brezicah, narodni davek 1 K, g. Pikel, Postojna, dar Fr. Vidriha iz Begunj 20 K; Novi Slov. Štajerc 3 krone 7 vin.; Ernest Brezovšek, Vransko, na odhodnici Julke Zorko 1 K 60 vin.; R. Tušak, Sv. Anton, nabral skupaj 7 K; Glavosek, Cerk-lje 3 K 50 vin.; Jos. Kirchbaumer in J. Ravnik, Borovlje, star tolar, ki se

Velik lokal
Odda se
pripraven za gostilno, vinotoč ali izkuh.
Več se izve Pred škofijo št. 19.

Dijaški dom
v Ljubljani, Poljanska cesta št. 22
sprejema

učence in dijake
vseh ljubljanskih šol v popolno oskrbo.
Pojasnila ustmeno ali pismeno vsak dan od 8.—12. dopoldne. 3086 3

Posestvo
na prodaj!

V enem najlepših krajev Sp. Štajerske (letovišče) se prodaja pod ugodnimi pogoji posestvo, obstoječe iz lepe hiše, gospodarskega poslopja ter krasnega sadnega vrta, v obsegu 130 a, orolov, zasajenega z rodovitnim drevjem; vse v najboljšem stanju. Več se poizve iz prijaznosti pri tiskarju H. Suttner, Ljubljana. 3119 3

parketska dela
prevzema ter da material
JOSIP PUCH
Ljubljana, Gradaške ul. 20.
Ceno! Solidno!

Narodna knjigarna
v Ljubljani
na Jurčičevem trgu št. 3.

priloga
kancelijski, konceptni, dokumentni, ministrski, pisemski, očitni in barvani papir.
Kasete s pisemskim papirjem.
Trgovske knjige
v vseh velikostih, črtane z eno ali z dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnje.
Odborniške knjige po različnih cenah.
Zaloga šolskih zvezkov in risank.
Zavitke za urade v vseh velikostih.
Velika izber
vseh pisarniških potrebščin, svinčnikov, peres, peresnikov, radirk, kamenčkov, tablic, gobic, črnila itd.
Barve za šole in umetnike
Razglednice
pokrajinske, humoristične, umetniške vseh vrst od najpreprostejših do najfinišnih.
Albumi za slike in dopisnice, vezane v pliš in v usnje.
Poezijske knjige.
Podobice za otroke.
Leseni okvirčki za razglednice.
Risalne deske, trikotniki, palete, risalna ravnila, tuše, čopiče.
Notesi in tintniki.

Slovenci! Kupujte in zahtevajte po vseh trgovinah edinole Ivan Kebrovo

Vodovodi
kanalizacije, kopališke naprave
Inženir - hidrotekt
Konrad Lachnik, Ljubljana
Beethovenove ulice št. 4. Brzjavlj: Lachnik-Ljubljana.

Občno pomožno društvo
Krasno
BLUZE
največja izbira v svili in drugem modnem blagu tudi po meri.
Vsakovrstna krila, perilo
In otroške obleke
priporoča po najnižjih cenah
M. KRISTOFIČ
por. Bučar
STARI TRG št. 28.

Marija Sever
učiteljica za klavir 3166 2
Jurčičev trg št. 3, I. nadstropje
je dobiti doma od 10 do 11 dop.

najboljše čistilo (krema) za čevlje in usnje
2951 v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Projekti in izvršitev pri domači specialni tvrdki
(tehn. zved. mnenja ob poveritvi gradbe zastoni).

Prodaja se po prav nizki ceni večja partija ali tudi manjše partije
lepih
hrastovih parketov
Naslov se izve pri upravnistvu "Slov. Naroda". 3158-1

Prava istrijska vina.
Zaradi preobite zaloge se dobijo od Kmetijske vinske zadruge v Bujah po nizki ceni od 56 litrov naprej
belo vino liter po 26 vin.
fina teran " " 21
Ceniki in vzorci brezplačno na zahtevanje. 2828-11
Cantina sociale cooperativa Bujes (Istra).

Spreten poslovodja
ki zna kak slovanski jezik,
se takoj išče
za žsjo, kjer se izvršuje tudi mizarstvo in sicer za Bosno. 3173-1
Samo taki, ki so že poslovali na takih mestih naj pošljejo pod šifro "Spreten 10" svoje ponudbe na upravnistvo "Slov. Naroda".

Vinski mošt
sladek, pristen, bel in rdeč, domač pridelek
tvrdke **Br. Novakovič**
se toči v Sodnijski ulici št. 4 in na Rimski cesti št. 5.

Otvoritev jesenske in zimske sezone!
Popolnoma sortirana zaloga
za jesensko in zimsko sezono
In največja izbira moške in damske obleke ter otroške konfekcije.
Čudovito nizke cene!
"Angleško skladišče oblek"
O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

Novost!
Zastonj in poštne prosto naročate
moj novi veliki
cenik s koledarjem
za vsakovrstna darila, ki je ravno izšel.
FR. ČUDEN urar in trgovec
v Ljubljani.

čisti samo
GLOBUS
čistilnim ekstraktom
Globus
Najboljše čistilo na svetu

Zahvala banki „Slaviji“
katera je že zopet pokazala svojo kulanco ob smrti mojega svaka, kateri je umrl meseca aprila t. l. Zavaroval se je pri banki „Slaviji“ še le meseca januarja letos za 5000 K. Plačala pa se je premija le 3 dni pred smrtjo in velespoštovana banka mi je brez vsakega odbitka ali bodisi kakih sitnosti polni znesek 5000 K izplačala. Tem potom se zahvaljam cenjeni zavarovalnici, kakor tudi cenjenim organom, kateri se trudijo za ta velevažni in resnično pošteno zavod pridobivati člane.
Zavarujte torej svoje življenje in otroke pri banki „Slaviji“, kateri zavod je danes med vzajemnimi zavodi največji ter je zaupljivo slovanski.
V Mariboru, dne 28. avgusta 1908 3172
Marija Naperžnik.

Oes. kr. avstrijske državne železnice.
Izvod iz voznega reda.
Veljaven od dne 1. maja 1908. let.
Obhod iz Ljubljane juž. žel.
5-50 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel. (ob nedeljah in praznikih do Trbiža).
7-05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožico, Celovec, Praga.
7-07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
9-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
11-38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica d. ž., Trst c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.
1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica d. ž., Trst c. kr. drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica d. ž., Trst c. kr. drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).
Obhod iz Ljubljane drž. koledar:
7-28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.
7-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.
10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih.)
Obhod v Ljubljano juž. žel.
6-56 jutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržiča.
8-34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
11-22 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorice d. ž., žel., Jesenice, Tržiča.
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
3-56 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorice d. ž., žel., Trsta d. ž., žel., Jesenice, Tržiča.
6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta d. ž., žel., Gorice d. ž., žel., Jesenice, Tržiča.
11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta d. ž., žel., Gorice d. ž., žel., Jesenice.
Obhod v Ljubljano drž. koledar:
6-46 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.
10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.
6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.
9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih.)
(Odhodi in prihodi so označeni v srednje-evropejskem času.)
C. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu.

Slivovka
tropinovec 1296-44
kranjski brinovec

se dobi v sodih od 60 litrov naprej po prav primerni ceni v zanesljivi kakovosti v
veležganjarni in rektifikarni sadja
M. ROSNER & Co., Ljubljana
Sp. Šiška, poleg Koslerjeve pivovarne.

Sprejme se takoj trgovski pomočnik
spreten špecerist in železninar. Le z dobrimi in priporočljivimi izpričevanji se vpoštevajo. — Sprejme se tudi
učenec
star 14 let, ki je dovršil vsaj ljudsko šolo v trgovino s špecerijskim blagom in železnino. 3145-2
Franc Guštin
trgovina z mešanim blagom v Metliki.

Podružnica v Spiljetu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Podružnica v Celovcu.
Del. glavnica K 2.000.000. Stribarjeve ulice št. 2. Rezervni fond K 200.000.
sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po
4 1/2 %
Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po kulantnem kurzu.

Zaloga pohištva

v ljubljanskem „Kolizeju“ na Marije Terezije cesti števil. 11

Puc & Komp.

dobavlja kompletne sobne oprave. Vedno velika izbira. Tapetniško blago in železno pohištvo. Lastne delavnice. 2825 8

Jesenske in zimske obleke,

površnike, sukne in dežne

plašče za gospode in dečke

po izredno nizkih cenah

Najnoveje modele

za dame in deklice

priporoča

Konfekcijska trgovina

A. Lukić

Pred škofijo 19. Ljubljana Pred škofijo 19.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 17

priporočata svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji

za rodbino in obrt

Brezplačni kurzi za voženje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Šolske knjige

za ljudske in srednje šole,

učiteljske, licej, dekliško šolo,

za obrtne in strokovne šole

ima v najnovejših izdajah v zalogi

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Naznanjam slavnemu ljubljanskemu in zunanjemu občinstvu, da prevzamem z

10. septembrom

restavracijo G. Aurovih dedičev

v Wolfvih ulicah v Ljubljani.

Dolgoletna gostilniška praksa — bil sem med drugim tudi 10 let poslovođa restavracije hotela pri Maliču — je porok za to, da bom vodil restavracijo v vsakem oziru najbolje in v popolno zadovoljstvo p. n. občinstva.

Tožil bom priznati izborni **Aurovo pivo** in samo **pristna različna vina**, ki sem jih sam osebno nakupil.

Prevzamem tudi **abonement na kosilo in večerjo** ter bom tudi sicer vsekdar imel na razpolago **okusna topla in mrzla jedila** — vse po nizkih cenah.

Za obilen obisk se priporoča

Matija Pikel

restavrater.

Prva goriška vinska klet

Ljubljana, Stari trg št. 13.

Da zamoremo ustreči želji p. n. odjemalce nabavili smo osebno še različna vina samo prve vrste, za kojih pristnost se popolnoma jamči, ter zagotavljamo vedno točno in vestno postrežbo.

885 38	Cene vin:	1/2 litra	K
Isabella črna			0 28
Furlansko črna			0 32
Teran istrski črn			0 36
Refoško istrski črn			0 40
Modra frankinja			0 44
Cviček najljepši			0 44
Burgundec			0 60
Teran hratiški			0 60
Vipavsko belo			0 32
Istrsko belo			0 32
Goriško rumeno			0 36
Rebula prve vrste			0 40
Rizling goriški			0 60
Muskatelec			0 60
Polinkovec (Wermouth)			0 80

Malinčev

SIRUP

lekarnarja

Piccolija

v Ljubljani

c. in kr. dvornega dobavitelja,

papeževnega dvornega dobavitelja

je izobren prirodni izdelek. Poštni

zabožek s 3 kg sirupa se pošlje

poštne prosto proti povzetju za

5 K, v sodčkih po 10, 20, 40 in

100 kg sirupa z zavojem vred po 1 K

za kg. Sterilizirane steklenice z okoli

1 kg vsebine se prodajajo v Ljubljani

po 1 K 50 h. V zabožih po 25 stekl.

z zavojino vred v Ljubljani po 1 K

35 h. Naročila po povzetju.

2716

Glavna zaloga v lekarni

28

Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Primarius

dr. V. Gregorič

Ljubljana

kronska ustna

voda

EUODIN

Zakonito varovano.

Specijaliteta za kadičce.

10 do 15 kapljic v kozarec vode.

Cena 2 kroni.

Specijaliteta za kadičce.

Glavna zaloga v lekarni

Ub. pl. Trnkóczyja v Ljubljani.

Samo najljepše posušene

kokosove orehe

predelujejo tvornice Ceres in

delajo iz njih brez vsakršne pri-

mesi v strogo čistih aparatih

znamenito

Ceres Jedilno

mast

za pečenje, praženje in

kuhanje.

Zahtevajte Ceres jedilno mast z

velikonočnimi podobami na

ovitku.

Prodaj 20 oralov njev in gozdov

bodem dne 15. septembra 1908 od svojega zemljišča, ležečega v davčni občini Cerkije pri Kranju in Zg. Brnik, približno

z doraslim lesom.

Kupci naj se zglase dne 15. septembra 1908. predpoldne pri g. Jos. Jenku (Babiču) na Zgornjem Brniku pri Cerkijah. Nemcem posestvo ni na prodaj.

Janko Vavken, Cerkije.

3098-3

Juan Sterniša

železnični uradnik na Zidanem mostu

Milica Sterniša roj. Jakše

veleposestnika hči

poročena.

3186

Loža pri Zidanem mostu, dne 6. septembra 1908.

Izvrstno zimsko kegljišče!

Restavracija „Narodni dom“ v Ljubljani.

Cenjenim gostom vljudno naznanjam, da sem se iz arene preselil zopet

v sprednje restavracijske prostore.

Postrezal bodem kakor dosedaj vedno z dobro kuhinjo ter izvrstno pijačo, osobito z dolenskim cvičkom iz Zajčeve kleti in štajerskim rizlingom.

Čez ulico 8 vinarjev ceneje.

Vedno sveže delniško pivo.

Sprejemam abonement na obed in večerjo.

Kegljišče sem letos popolnoma prenovil ter je še nekaj večerov v tednu prosto. — Vljudno opozarjam slav. kegljaške klube, da se kmalu oglasijo.

Se priporoča z vsem spoštovanjem

3120 3

Emil Keržnik, restavrater.

Izvrstno zimsko kegljišče!

„Glasbena Matica“ v Ljubljani.

Vpisovanje v

glasbeno šolo

se bo vršilo 14., 15. in 16. septembra dopoldne

od 9. do 12. in popoldne od 3. do 6. ure

v društveni hiši v Vegovih ulicah števil. 5.

Redni pouk se prične 18. septembra. — Pogoji sprejema:

1. Društvenina staršev 4 K na leto; 2. vpisnina za vsakega učenca 2 K; 3. ukovina: a) za klavir, violino, violončelo, kontrabas, flavto, klarinet, oboe, fagot, rog, trobento, fozavno ali harfo po 4 K na mesec; b) za solo-petje po 8 K na mesec; c) za teorijo ali zborovo petje v šolskem zboru po 2 K na polletje; d) za pripravljani tečaj zborovega petja po 2 K na mesec; e) za harmonijo po 2, odnosno 1 K na mesec; f) za kontrapunkt ali kompozicijo po 4 K na mesec; g) za glasbeno zgodovino po dogovoru.

3189-1

Odbor „Glasbene Matice“.

Učne knjige

za vse srednje in ljudske šole

v najnovejših odobrenih izdajah,

pisalne in risalne ter druge šolske potrebščine

v najboljši kakovosti in po zmernih cenah

priporoča

L. Schwentner

Prešernove ulice števil. 3 v Ljubljani.

3161-2

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.